

**Sinteza recomandărilor autorităților publice /băncilor licențiate și a altor părți consultate public
la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.62-XVI din 21 martie 2008
privind reglementarea valutară (în continuare - proiectul)
(prezentate în cadrul primei reavizări)**

Nr. d/o	Prevederile din proiect ¹	Autorul recomandării	Recomandare	Concluzii /comentarii
1	2	3	4	5
1	<p>1. Articolul 3: punctul 6) va avea următorul cuprins: „6) <i>instrumente de plată</i> – cambii, cecuri și alte instrumente de plată similare care reprezintă creanțe pecuniare față de emitenții acestora. Noțiunea în cauză nu include instrumentele de plată definite astfel de Legea nr.114 din 18 mai 2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică;”;</p>	<p>BC „Mobiasbancă” SA</p>	<p>La art.I pct.1 din proiect: La art.3 alin.(6), de menționat că noțiunea de „<i>instrumente de plată</i>” este descrisă în Legea nr.114 fin 18.5.2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, avînd conținut diferit. În conformitate cu prevederile art.19 lit.e) din Legea nr.780 din 27.12.2001 privind actele legislative, terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative și în reglementările legislației comunitare; se va utiliza unul și același termen dacă este corect, iar folosirea lui repetată exclude confuzia. Existența aceleiași noțiuni cu sens diferit în mai multe acte legislative creează o confuzie evidentă la aplicarea acestora. De aceea ar fi binevenită substituirea noțiunii date din una din legi. În acest sens, pornind de la faptul că, Codul Civil și Legea cambiei definesc cecul și cambia drept titluri de plată, propunem ca <i>noțiunea „instrument de plată”</i> din Lege să fie substituită cu noțiunea de „<i>titlu de plată</i>”.</p>	<p><u>Nu se acceptă</u></p> <p>Noțiunile de „<i>instrumente de plată</i>” expuse în proiectul de lege și în Legea cu privire la serviciile de plată și moneda electronică nu se suprapun, ci se completează, acestea fiind definite strict în sensul legilor respective. Astfel, instrumentele de plată, definite de proiectul de lege, reprezintă creanțe față de emitenții acestora (de ex., cambii, cecuri), pe cînd instrumentul de plată, definit de Legea cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, reprezintă „<i>dispozitiv (dispozitive) personalizat(e) (cardul de plată, telefon mobil etc.) și/sau orice serie de proceduri (tehnice – coduri PIN, TAN, alte tipuri de coduri, login/parolă etc. sau funcționale – transferul de credit, debitarea directă) convenite între utilizatorul serviciilor de plată și prestatorul de servicii de plată și folosite de utilizatorul serviciilor de plată pentru a iniția un ordin de plată</i>”. Legea nr.114 stabilește în mod expres că aceasta nu se aplică unui șir de operațiuni care se efectuează cu utilizarea anumitor instrumente de plată pe suport hîrtie, ce fac obiectul de reglementare a Legii privind reglementarea valutară (de ex., cecuri, cecuri de călătorie și cambii pe suport hîrtie). De asemenea, amendamentele operate la art.26 din Legea instituțiilor financiare prin Legea nr.43 din 27.03.2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative reflectă aceeași abordare a noțiunii de „<i>instrumente de plată</i>”, adică delimitează instrumentele de plată reglementate de Legea nr.114 de instrumentele de plată care nu fac obiectul de</p>

¹ Varianta proiectului de lege transmisă spre avizare repetată de către autoritățile și instituțiile publice interesate prin scrisoarea nr.10-01502/3/1308 din 10.04.2015

				reglementare a legii date.
2	1. Articolul 3: la punctul 9): ... litera f) se completează în final cu textul: „Noțiunea în cauză include și reprezentanțele permanente (definite astfel conform legislației fiscale a Republicii Moldova), care desfășoară activitate de întreprinzător în Republica Moldova, ale nerezidenților specificați la pct.10) lit.c) și d);”;	Ministerul Economiei	La art.I pct.3 din proiect: La pct.9) lit.f) sintagma „ <i>legislației fiscale a Republicii Moldova</i> ” urmează a fi substituită cu sintagma „ <i>articolului 5 din Codul fiscal nr.1163-XIII din 24.04.1997</i> ”, din considerentul că redacția propusă poartă un caracter incert.	<u>Se acceptă de principiu</u> Sintagma „ <i>legislației fiscale a Republicii Moldova</i> ” se substituie cu sintagma „ <i>Codului fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997</i> ”.
3	3. Articolul 6: ... alineatul (6): ... alineatul se completează cu punctul 4) cu următorul cuprins: „4) împrumuturilor /creditelor în cadrul operațiunilor aferente investițiilor directe.”;	BC „ProCreditBank” SA	La art.I pct.3 din proiect: Art.6 se completează cu punctul nou potrivit căruia sunt supuse notificării la BNM împrumuturile /creditul în cadrul operațiunilor aferente investițiilor directe. În acest sens, banca nu are obiecții, cu excepția faptului că aceste împrumuturi se acordă de cele mai multe ori pentru evitarea încălcării anumitor coeficienți. De aceea, considerăm oportună modificarea termenului notificării de până la 5 zile pentru asemenea tipuri de contracte.	<u>Comentarii</u> Aspectul abordat este obiectul de reglementare al unui act normativ al BNM, și anume al Instrucțiunii privind angajamentele externe. Actualmente, instrucțiunea în cauză este în proces de modificare în sensul automatizării procesului de notificare la BNM a împrumuturilor externe, fapt care va permite băncii de a notifica aceste împrumuturi în termene restrânse.
4		AmCham Moldova	La art.I pct.3 din proiect: Propunem revizuirea intenției BNM privind introducerea sub regim de notificare a împrumuturilor/creditelor primite de către rezidenți de la nerezidenți în cadrul investițiilor directe. Considerăm excesivă intenția în cauză. În acest context, de menționat angajamentele Republicii Moldova față de UE expuse la art.265 alin.(1) și (2) din Acordul de Asociere între Republica Moldova și Uniunea Europeană care stipulează necesitatea	<u>Nu se acceptă</u> În privința împrumuturilor /creditelor externe LRV prevede aplicarea a două regimuri distincte (de notificare și de autorizare). <u>Regimul de autorizare</u> se aplică operațiunilor ce țin de acordarea de către rezidenți a împrumuturilor /creditelor în favoarea nerezidenților, adică operațiunilor care implică exportul capitalului din RM. În acest sens, acest regim are drept scop permiterea (autorizarea) acordării împrumuturilor /creditelor respective, ținând cont de obiectivul fundamental al BNM, de condițiile curente ale pieței monetare, de credit și

			<p>liberalizării circulației capitalului în ceea ce privește creditele legate de tranzacțiile comerciale sau prestarea de servicii la care participă un rezident al uneia dintre părți; liberalizarea circulației capitalului în ceea ce privește investițiile de portofoliu, împrumuturile și creditele financiare efectuate de investitorii celeilalte părți.</p> <p>Suplimentar, din moment ce Republica Moldova se confruntă cu o criză de imagine privind mediul investițional, instituirea unor noi bariere birocratice ar prejudicia și mai mult climatul de afaceri. În calitate de asociație de business, focusată pe atragerea investițiilor de peste hotare, suntem deseori sesizați de investitorii străini hotărâți să investească în economia Moldovei cu privire la tergiversarea procesului de transfer al resurselor financiare din străinătate, pe motivul necesității autorizării creditelor /împrumuturilor externe.</p>	<p>valutare, de situația balanței de plăți a Republicii Moldova. În contextul angajamentelor asumate de RM în cadrul Acordului de Asociere RM-UE (care acordă Republicii Moldova posibilitatea de a liberaliza treptat operațiunile nominalizate), proiectul de lege prevede anumite liberalizări aferente împrumuturilor /creditelor externe care se acordă de către rezidenți.</p> <p><u>Regimul de notificare</u> se aplică operațiunilor ce țin de primirea de către rezidenți a împrumuturilor /creditelor de la nerezidenți și are drept scop colectarea informației statistice necesare în vederea exercitării de către BNM a atribuțiilor sale de bază, în particular a celor ce țin de întocmirea balanței de plăți, stabilirea și implementarea politicii monetare și valutare în stat. Acest regim nu afectează libera circulație a capitalurilor. El este conform prevederilor aferente mișcărilor de capital din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (cu care este compatibilă LRV), care admite stabilirea unor proceduri de declarare a circulației capitalurilor, doar în scopul informării administrative sau statistice (art.65 alin.(1) lit.b)).</p> <p>Introducerea notificării la BNM a împrumuturilor /creditelor primite în cadrul investițiilor directe are menirea de a asigura plenitudinea informației statistice necesare pentru determinarea datoriei externe private a RM.</p> <p>Actualmente, BNM întreprinde măsuri în vederea optimizării procedurii de notificare la BNM a angajamentelor externe (prin utilizarea mijloacelor electronice de notificare și raportare), fapt care va simplifica acest proces.</p>
5	4. Articolul 9: la alineatul (1) litera c), textul „certIFICATE DE ACȚIUNI, ÎNSCRIERI ÎN CONTURI” SE SUBSTITUIE CU TEXTUL „UNITĂȚI DE FOND, ACȚIUNI”;	Comisia Națională a Pieței Financiare	<p>La art.I pct.4 din proiect:</p> <p>În contextul prevederilor Legii nr.171 din 11.07.2012 privind piața de capital se înaintează următoarele modificări și completări la art.9 alin.(1) lit.c) din Legea privind reglementarea valutară, cuvintele „<i>unități ale organismelor de plasament colectiv, și anume cu certificate de acțiuni, înscrieri în conturi</i>” de substituit cu cuvintele</p>	<p><u>Nu se acceptă</u></p> <p>Referința la Legea privind piața de capital nu este relevantă, deoarece obiectul de reglementare al art.9 din LRV îl reprezintă nu doar instrumentele financiare emise de rezidenți conform legislației RM, dar și cele emise de nerezidenți conform legislației statului străin. Referitor la organismele de plasament colectiv, de menționat că LRV utilizează noțiunea de „<i>unități ale organismelor de plasament colectiv</i>” preluată</p>

			„titluri emise de organisme de plasament colectiv, și anume unități de fond, acțiuni”.	din Anexa I la Directiva Consiliului din 24 iunie 1988 pentru punerea în aplicare a articolului 67 din tratat (88/361/CEE), care reglementează mișcările de capital. De notat că proiectul prezentat spre avizare repetată deja modifică textul ”certIFICATE DE ACȚIUNI, ÎNSCRIERI ÎN CONTURI” cu textul ”UNITĂȚI DE FOND, ACȚIUNI”.
6	<p>4. Articolul 9: la alineatul (1) litera c), textul „certIFICATE DE ACȚIUNI, ÎNSCRIERI ÎN CONTURI” se substituie cu textul „UNITĂȚI DE FOND, ACȚIUNI”;</p> <p>la alineatul (2), punctul 3) se completează în final cu textul „sau de alt activ /indice”;</p> <p>alineatele (11) și (12) vor avea următorul cuprins: „(11) Fără autorizare din partea Băncii Naționale a Moldovei pot fi efectuate operațiunile cu instrumente financiare specificate la alin.(6) - (10) în cazul în care: a) suma operațiunii nu depășește 10000 de euro (sau echivalentul lor); b) instrumentele financiare sunt emise de organizațiile internaționale. (12) Băncile licențiate, precum și entitățile activitatea cărora este reglementată și supravegheată de Comisia Națională a Pieței Financiare efectuează operațiuni cu instrumente financiare străine fără autorizare din partea Băncii Naționale a Moldovei.”.</p> <p>11. La articolul 21 alineatul (2): ... litera c) va avea următorul cuprins: „c) operațiunilor ce țin de efectuarea, prin intermediul contului bancar</p>	Ministerul Economiei	<p>La art.I pct.4 din proiect: Propunem de a completa proiectul Legii cu amendamente referitoare la conformarea termenilor din Legea 62-XVI din 21.03.2008 (art.9, art.21) cu termenii din Legea nr.171 din 11.07.2012 privind piața de capital. Astfel, termenii „bursă”, „în afara bursei” de substituit prin „piață reglementată sau sistem multilateral de tranzacționare (MTF)”, respectiv, „în afara pieței reglementate sau sistemului multilateral de tranzacționare (MTF)”, denumirea de „organism de plasament colectiv” de completat în final cu cuvintele „în valori mobiliare”, iar cuvintele „cota bursei”, „listing”, „non-listing” de exclus, deoarece nu se regăsesc în prevederile Legii nr.171 din 11.07.2012 privind piața de capital, fiind noțiuni care ar putea să fie stabilite, după caz, în actele normative privind piețele reglementate /operatorii de piață.</p>	<p><u>Se acceptă parțial</u></p> <p>Art.9 alin.(2) din LRV se completează cu punctul 6) având următorul cuprins: „6) termenul de bursă acoperă piața reglementată și/sau sistemul multilateral de tranzacționare.”.</p> <p>Termenii de „cota bursei”, „listing”, „non-listing” vor dispărea urmare acceptării de principiu a propunerii CNPF aferente redacției art.9 alin.(2) pct.1) lit.b) (a se vedea pct.7 din prezenta sinteză).</p> <p><u>Nu se acceptă</u> propunerea de completare a denumirii de ”organism de plasament colectiv” cu cuvintele ”în valori mobiliare”, având în vedere faptul că obiectul de reglementare al art.9 din LRV îl reprezintă nu doar organismele de plasament colectiv constituite conform legislației RM (Legea privind piața de capital), dar și cele constituite conform legislației statului străin, care pot avea organisme de plasament colectiv și în alte active (a se vedea pct.IV lit.c) din Anexa I „Nomenclatorul mișcărilor de capital) menționate la articolul 1 din directivă”, cu care sunt armonizate prevederile LRV.</p> <p><u>Nu se acceptă</u> propunerea de a modifica termenul „bursă” din art.21 alin.(2) lit.c) din LRV, deoarece prevederile se referă nu numai la bursele de valori, dar și la bursele de mărfuri, reglementate de Legea nr.1117 din 26.02.1997, prin contul cărora pot fi efectuate operațiunile menționate la art.21 alin.(2) lit.c) din LRV.</p>

	/contului de plăți în valută străină al unei burse sau al unei organizații care administrează sisteme de clearing și de decontare din Republica Moldova, a transferurilor în valută străină în cadrul decontărilor, inclusiv cu participarea brokerilor, realizate conform operațiunilor valutare la care participă un nerezident;”;			
7	Extras din art.9 alin.(2) LRV: (2) În sensul prezentei legi: 1) admiterea instrumentelor financiare pe piața de capital reprezintă: a) emisiune prin ofertă publică sau vânzare de către emitent; b) înscriere la cota unei burse (listing) sau înregistrare la o bursă (non-listing);	Comisia Națională a Pieței Financiare	La art.I pct.4 din proiect: La art.9 alin.(2) pct.1) din LRV propunem de a expune lit.b) în următoarea redacție: <i>”b) admitere spre tranzacționare pe o piață reglementată sau în cadrul unui sistem multilateral de tranzacționare;”.</i>	<u>Se acceptă de principiu</u> Avînd în vedere propunerea de completare a art.9 alin.(2) din LRV cu punctul 6) (vezi pct.6 din prezenta Sinteză), se propune următoarea redacție a lit.b): <i>”b) admitere spre tranzacționare la o bursă;”.</i>
8	Extras din art.9 alin.(3) LRV: (3) Operațiunile cu instrumente financiare tranzacționate în mod obișnuit pe piața de capital includ: ... c) cumpărarea/vînzarea de către nerezidenți a instrumentelor financiare locale, tranzacționate la bursă sau în afara bursei; d) cumpărarea/vînzarea de către rezidenți a instrumentelor financiare străine, tranzacționate la bursă sau în afara bursei.	Comisia Națională a Pieței Financiare	La art.I pct.4 din proiect: La art.9 alin.(3) lit.c) și d) din LRV cuvintele „ <i>la bursă sau în afara ei</i> ” de substituit cu cuvintele „ <i>pe o piață reglementată sau în afara acesteia</i> ”.	<u>Se acceptă de principiu</u> Vezi pct.6 din prezenta Sinteză. Potrivit completărilor la art.9 alin.(2) pct.6) din LRV, termenul de bursă acoperă piața reglementată și/sau sistemul multilateral de tranzacționare.
9	Extras din art.9 LRV: (5) Operațiunile cu unități ale organismelor de plasament colectiv includ: a) admiterea unităților organismelor de plasament colectiv rezidente pe o piață	Comisia Națională a Pieței Financiare	La art.I pct.4 din proiect: Propunem la art.9 din LRV să fie exclus alin.(5) , dat fiind faptul că, potrivit art.4 din Legea nr.171 din 11.07.2012 privind piața de capital, unitățile (titlurile) emise de organismele de plasament colectiv fac parte	<u>Nu se acceptă</u> În sensul prevederilor art.9 din LRV, unitățile organismelor de plasament colectiv, de asemenea, intră în categoria instrumentelor financiare. Prevederile art.9 din LRV sînt compatibile cu prevederile

	<p>de capital străină;</p> <p>b) admiterea unităților organismelor de plasament colectiv nerezidente pe piața de capital a Republicii Moldova;</p> <p>c) cumpărarea/vînzarea de către nerezidenți a unităților organismelor de plasament colectiv rezidente, tranzacționate la bursă sau în afara bursei;</p> <p>d) cumpărarea/vînzarea de către rezidenți a unităților organismelor de plasament colectiv nerezidente, tranzacționate la bursă sau în afara bursei.</p>		<p>din categoriile de instrumente financiare, prin urmare prevederile alineatului respectiv se regăsesc în prevederile alin.(3) din același articol. De asemenea, menționăm că, în conformitate cu prevederile Anexei I la Directiva nr.2004/39/CE din 21 aprilie 2004 a Parlamentului European și a Consiliului privind piețele instrumentelor financiare de modificare a Directivelor 85/611/CEE și 93/6/CEE ale Consiliului și a Directivei 2000/12/CE a Parlamentului European și a Consiliului de abrogare a Directivei 93/22/CEE a Consiliului, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L145 din 30 aprilie 2004, unitățile emise de organismele de plasament colectiv sunt incluse în lista instrumentelor financiare.</p>	<p>corespunzătoare din Directiva Consiliului din 24 iunie 1988 pentru punerea în aplicare a articolului 67 din tratat (88/361/CEE), care divizează operațiunile cu instrumente financiare în trei categorii, separînd operațiunile cu unități de plasament colectiv de operațiunile cu instrumentele financiare care se tranzacționează pe piața de capital și de operațiunile cu instrumentele financiare care se tranzacționează pe piața monetară.</p> <p>În baza prevederilor directivei menționate, în LRV operațiunile cu instrumentele financiare, de asemenea, sînt divizate în 3 tipuri, pentru fiecare tip fiind specificate operațiunile aferente (alin.(3), (4) și (5)).</p> <p>Alin.(8) din art.9 nu poate fi exclus, deoarece acesta stabilește regimul de efectuare a operațiunilor cu unitățile organismelor de plasament colectiv, acesta fiind similar regimului de efectuare a operațiunilor cu instrumente financiare care se tranzacționează pe piața de capital, reglementate la alin.(6) și (7).</p>
10	<p>Extras din art.9 LRV:</p> <p>(8) Prevederile alin.(6) și (7) se aplică și operațiunilor cu unități ale organismelor de plasament colectiv.</p>	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare</p>	<p>La art.I pct.4 din proiect:</p> <p>Propunem la art.9 din LRV să fie exclus alin.(8), dat fiind faptul că prevederile alin.(6) și alin.(7) din articolul respectiv sunt aplicabile și operațiunilor cu unități ale organismelor de plasament colectiv, argumentarea fiind aceeași ca pentru excluderea alin.(5) din art.9 expusă mai sus.</p>	
11	<p>Extras din art.9 LRV:</p> <p>(7) Cumpărarea de către rezidenți a instrumentelor financiare străine <u>în afara bursei pe piața de capital a Republicii Moldova</u>, precum și la <u>bursă sau în afara bursei pe o piață de capital străină</u>, se efectuează cu autorizare din partea Băncii Naționale a Moldovei, cu excepția cazurilor prevăzute la alin.(11) și (12).</p>	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare</p>	<p>La art.I pct.4 din proiect:</p> <p>La art.9 din LRV se propune de a expune alin.(7) în următoarea redacție: <i>„(7) Cumpărarea de către rezidenți a instrumentelor financiare străine în afara pieței reglementate a Republicii Moldova, precum și pe o piață de capital străină se efectuează cu autorizare din partea Băncii Naționale a Moldovei, cu excepția cazurilor prevăzute la alin.(11) și (12).”</i></p>	<p><u>Nu se acceptă</u></p> <p>Avînd în vedere că art.9 alin.(2) din LRV se completează cu punctul 6) care prevede că <i>”termenul de bursă acoperă piața reglementată și/sau sistemul multilateral de tranzacționare”</i> (vezi pct.6 din prezenta Sinteză) nu este necesar de a expune alin.(7) într-o redacție nouă.</p>
12	4. Articolul 9: ...	BC „Mobiasbancă”	La art.I pct.4 din proiect:	<u>Nu se acceptă</u>

	<p>alineatele (11) și (12) vor avea următorul cuprins:</p> <p>„(11) Fără autorizare din partea Băncii Naționale a Moldovei pot fi efectuate operațiunile cu instrumente financiare specificate la alin.(6) - (10) în cazul în care:</p> <p>a) suma operațiunii nu depășește 10000 de euro (sau echivalentul lor);</p> <p>b) instrumentele financiare sunt emise de organizațiile internaționale.</p> <p>(12) Băncile licențiate, precum și entitățile activitatea cărora este reglementată și supravegheată de Comisia Națională a Pieței Financiare efectuează operațiuni cu instrumente financiare străine fără autorizare din partea Băncii Naționale a Moldovei.”.</p>	SA	<p>Redacția de modificare a art.9 alin.(11) și (12) se propune de revizuit din următoarele considerente: În primul rând din prevederile acestora reiese că fără autorizația BNM pot fi efectuate operațiunile cu instrumentele financiare, a căror sumă nu depășește 10000 euro și doar dacă sunt emise de o organizație internațională. Respectiv, prevederile introduse sunt mai restrictive decât cele existente, ceea ce contravine obiectivelor stabilite de liberalizare a operațiunilor valutare. De asemenea, atragem atenția că alin.(11) și (12) practic se contrapun ce se referă la instrumentele financiare străine, în primul caz fiind vorba de cele emise de organizații internaționale.</p>	<p>Amendamentele operate prin art.I pct.4 din proiect la art.9 alin.(11) și (12) din LRV nu sunt mai restrictive decât cele existente, ci mai permissive reprezentând liberalizări noi la operațiunile cu instrumente financiare străine.</p> <p>Redacția nouă a alin.(11) prevede două cazuri distincte (indicate, respectiv, la lit.a) și lit.b)) în care toate categoriile de rezidenți vor putea efectua operațiuni cu instrumente financiare străine fără autorizarea BNM.</p> <p>Redacția nouă a alin.(12) prevede liberalizarea totală a operațiunilor cu instrumente financiare străine (indiferent de sumă, emitent și alte criterii) doar pentru anumite categorii de rezidenți, și anume pentru băncile licențiate și entitățile supravegheate de CNPF.</p>
13	<p>5. La articolul 11 alineatul (4), textul „leasingului financiar, precum și a creditelor interbancare cu termenul inițial de rambursare ce nu depășește un an” se substituie cu textul „, :</p> <p>a) leasingului financiar;</p> <p>b) creditelor acordate de către băncile licențiate;</p>	BC „Mobiasbancă” SA	<p>La art.I pct.5 din proiect:</p> <p>La propunerea de modificare a art.11 alin.(4), la lit.c) urmează a fi specificat dacă creditele menționate sunt acordate sau nu de către băncile licențiate, astfel se creează neconcordanța cu lit.b).</p>	<p><u>Se acceptă</u></p> <p>La lit.c) alin.(4) al art.11, după textul ”<i>împrumuturilor/creditelor</i>” se introduce textul ”(<i>altele decât cele indicate la lit.a) și b)</i>)”.</p>
14	<p>c) împrumuturilor/creditelor a căror valoare nu depășește 10 000 de euro (sau echivalentul lor).”.</p>	AmCham Moldova	<p>La art.I pct.5 din proiect:</p> <p>Considerăm binevenită instituirea plafonului de aplicare a regimului de autorizare privind împrumuturile acordate nerezidenților de către rezidenți – 10 000 de euro. Cu toate acestea, chiar și în prezența plafonului respectiv, creditorii vor întâmpina impedimente în procesul de acordare a creditelor nerezidenților. Prin urmare, recomandăm instituirea plafonului de 50 000 de euro, similar cu condițiile expuse în cadrul pct.3 (acordarea creditelor rezidenților de către nerezidenți) din proiectul de lege, fapt ce ar</p>	<p><u>Nu se acceptă</u></p> <p>A se vedea argumentele BNM expuse la pct.4 din prezenta Sinteză.</p> <p>Ținând cont de faptul că aplicarea regimului de notificare (acesta avînd drept scop colectarea de informații statistice) nu este similar celui de autorizare de către BNM a unei operațiuni valutare (în cadrul căruia BNM trebuie să ia în considerare mai mulți factori, cum ar fi, condițiile curente ale pieței monetare, de credit și valutare, situația balanței de plăți a Republicii Moldova) instituirea aceluiași plafon ca și la notificare o considerăm inoportună. În acest sens, prin</p>

			eficientiza și mai mult procesele administrative.	proiectul de Lege aproape toate operațiunile valutare de capital (inclusiv ce țin de acordarea împrumuturilor /creditelor), supuse actualmente autorizării din partea BNM, se propune a fi liberalizate pînă la plafonul unic stabilit (10000 euro).
15	7. Articolul 13: ... alineatul (5) se completează cu literele e) și f) cu următorul cuprins: „e) deschiderii de către rezidenți a conturilor de depozit de garanție prevăzut la art.12 alin.(3) lit.b), în cazul în care suma garanției nu depășește 10 000 euro (sau echivalentul lor); f) deschiderii de către rezidenți a conturilor destinate efectuării operațiunilor ce țin de primirea împrumuturilor/creditelor/garanțiilor de la nerezidenți, în cazul în care suma împrumutului/creditului/garanției nu depășește 10 000 euro (sau echivalentul lor).”; la alineatul (6), cuvintele „ce țin de gestionarea și închiderea” se substituie cu cuvîntul „afere”.	AmCham Moldova	La art.I pct.7 din proiect: La moment, se atestă practici cînd rezidenții doritori de a face depozite în băncile din străinătate, le realizează prin intermediul împrumuturilor acordate nerezidenților care, la rîndul lor, plasează depozitele în bănci, fapt ce rezultă în costuri suplimentare pentru rezidenții Republicii Moldova. Prin urmare, în contextul politicii valutare promovate de BNM, ce se manifestă prin liberalizarea circulației de capital, propunem (prin analogie aplicîndu-se același plafon ca și în cazul împrumuturilor acordate de către rezidenți nerezidenților), analiza oportunității abolirii regimului de autorizare și pentru operațiunile de deschidere a conturilor de depozit a rezidenților în străinătate.	<u>Nu se acceptă</u> Liberalizările incluse în proiect privind operațiunile ce țin de deschiderea și derularea operațiunilor în conturile (curente și de depozit) la instituțiile financiare din străinătate se încadrează în principiile de liberalizare treptată a operațiunilor valutare de capital promovate de BNM. Practica altor state care au aderat la UE (de ex., România) arată că liberalizarea acestui tip de operațiuni se efectuează în ultimele perioade de aderare. În condițiile economiei actuale (criză de credibilitate în sistemul bancar, situația economică dificilă) liberalizarea completă a deschiderii conturilor în străinătate ar putea duce la exodul masiv al capitalului din țară și, ca urmare, la apariția volatilității la nivelul macro, vulnerabilității la criză etc.
16	9. La articolul 16: articolul se completează cu alineatele (5) – (7) cu următorul cuprins: (7) Rezidenții au dreptul de a deschide conturi de plăți la prestatorii de servicii de plată nerezidenți (alții decît instituțiile financiare din străinătate). Transferurile la aceste conturi se efectuează cu respectarea prevederilor alin.(3) – (5) din prezentul articol.”.	Ministerul Finanțelor	La art.I pct.9 din proiect: La pct.9 privind includerea alin.(7) în art.16 al legii considerăm oportun ca în conținutul acestuia să se specifice faptul că rezidenții au dreptul de a deschide conturi de plăți la acei prestatori de servicii de plată nerezidenți care activează în temeiul licenței eliberate de către Banca Națională a Moldovei.	<u>Nu se acceptă</u> Prevederile art.16 alin.(7) reglementează deschiderea de către rezidenți a conturilor de plăți la prestatorii de servicii de plată nerezidenți. Ultimii activează în străinătate conform cerințelor legislației statului străin. BNM eliberează licențe pentru activitate prestatorilor de servicii de plată care activează în Republica Moldova. Potrivit Legii nr.114 din 18.05.2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică (art.17), o societate de plată străină poate desfășura pe teritoriul Republicii Moldova activitate de prestare a serviciilor de plată doar prin intermediul unei filiale cu sediul în Republica Moldova, în

				baza unei licențe eliberate de BNM, însă în acest caz, filiala în cauză, din punctul de vedere al legislației valutare, va avea statut de rezident.
17	11. La articolul 21 alineatul (2): la litera a ¹), textul „, pentru operațiunile ce țin de activitatea ei” se substituie cu textul „,- pentru operațiunile ce țin nemijlocit de serviciile acordate în cadrul activității ei de asigurare, leasing, microfinanțare, cu excepția operațiunilor de acordare a creditelor în valută străină”; litera c) va avea următorul cuprins: „c) operațiunilor ce țin de efectuarea, prin intermediul contului bancar /contului de plăți în valută străină al unei burse sau al unei organizații care administrează sisteme de clearing și de decontare din Republica Moldova, a transferurilor în valută străină în cadrul decontărilor, inclusiv cu participarea brokerilor, realizate conform operațiunilor valutare la care participă un nerezident”;	Ministerul Finanțelor	La art.I pct.11 din proiect: La pct.11 , privind modificarea art.21 alin.(2) lit.a¹) din lege, nu este clar motivul exceptării operațiunilor de acordare a creditelor în valută străină de la admiterea efectuării pe teritoriul Republicii Moldova a plăților și transferurilor în valută străină între rezidenți în cazul operațiunilor la care una dintre părți este persoană juridică ce exercită activitate de asigurare, leasing, microfinanțare.	<u>Comentarii</u> Actualmente, normele speciale referitoare la creditarea în valută străină între rezidenți pe teritoriul Republicii Moldova, inclusiv privind categoriile de rezidenți care au dreptul de a acorda credite în valută străină sunt stabilite în mod exhaustiv la art.22 din LRV. Printre categoriile în cauză nu se enumeră companiile de asigurare, de leasing și organizațiile de microfinanțare. Astfel, amendamentele operate la art.21 alin.(2) lit.a ¹) au drept scop precizarea normelor referitoare la dreptul agenților economici menționați de a acorda credite în valută străină, or, în prezent, legislația în vigoare nu permite acest lucru.
18	administrează sisteme de clearing și de decontare din Republica Moldova, a transferurilor în valută străină în cadrul decontărilor, inclusiv cu participarea brokerilor, realizate conform operațiunilor valutare la care participă un nerezident”;	Ministerul Economiei	La art.I pct.11 din proiect: La art.21 alin.(2) lit.a¹) se propune substituirea cuvântului „ <i>creditelor</i> ” prin „ <i>împrumuturilor</i> ”, astfel conformându-se la prevederile art.7 alin.(1) lit.a) din Legea nr.280 din 22.07.2004 cu privire la organizațiile de microfinanțare și art.14 alin.(11), art.28, alin.(1), lit.b) din Legea nr.407 din 21.12.2006 cu privire la asigurări.	<u>Se acceptă</u> La alin.(2) lit.a ¹) cuvântul „ <i>creditelor</i> ” se substituie cu cuvântul „ <i>împrumuturilor</i> ”.
19	11. La articolul 21 alineatul (2): ... litera c) va avea următorul cuprins: „c) operațiunilor ce țin de efectuarea, prin intermediul contului bancar /contului de plăți în valută străină al unei burse sau al unei organizații care administrează sisteme de clearing și de decontare din Republica Moldova, a transferurilor în valută străină în cadrul decontărilor, inclusiv cu participarea brokerilor, realizate conform	Comisia Națională a Pieței Financiare	La art.I pct.11 din proiect: La pct.11 din proiect și la art.21 alin.(2) lit.c) din Legea nr.62-XVI din 21.03.2008 privind reglementarea valutară propunem ca noțiunea de “ <i>broker</i> ” să fie substituită cu noțiunea de “ <i>societate de investiții</i> ” conform Legii nr.171 din 11.07.2012 privind piața de capital.	<u>Se acceptă de principiu</u> Având în vedere că normele expuse la art.21 alin.(2) lit.c) se referă nu numai la intermediarii care activează pe piața de capital (societățile de investiții), dar și la intermediarii care activează la bursele de mărfuri, care potrivit Legii nr.1117-XIII din 26.02.1997 privind bursele de mărfuri sînt denumiți brokeri, la redacția nouă a literei c) după cuvîntul “ <i>brokerilor</i> ” se introduce textul “/societăților de investiții”.
20	decontare din Republica Moldova, a transferurilor în valută străină în cadrul decontărilor, inclusiv cu participarea brokerilor, realizate conform	Ministerul Economiei	La art.I pct.11 din proiect: La art.21 alin.(2) lit.c) este necesar de substituit termenul “ <i>brokerilor</i> ” cu “ <i>societăților de investiții</i> ”, conform Legii	

	operațiunilor valutare la care participă un nerezident;”.		nr.171 din 11.07.2012 privind piața de capital.	
21	11. La articolul 21 alineatul (2): ... litera c) va avea următorul cuprins: „c) operațiunilor ce țin de efectuarea, prin intermediul contului bancar /contului de plăți în valută străină al unei burse sau al unei organizații care administrează sisteme de clearing și de decontare din Republica Moldova, a transferurilor în valută străină în cadrul decontărilor, inclusiv cu participarea brokerilor, realizate conform operațiunilor valutare la care participă un nerezident;”.	Comisia Națională a Pieței Financiare	La art.I pct.11 din proiect: La pct.11 din proiect și la art.21 alin.(2) lit.c) din Legea nr.62-XVI din 21.03.2008 privind reglementarea valutară propunem de a exclude cuvintele „ <i>unei burse sau al</i> ” dat fiind faptul că în conformitate cu prevederile legislației în vigoare, bursa de valori nu îndeplinește funcții de clearing și decontare.	<u>Nu se acceptă</u> Prevederile art.21 alin.(2) lit.c) din LRV se referă nu numai la bursele de valori, dar și la bursele de mărfuri, reglementate de Legea nr.1117 din 26.02.1997, prin contul cărora pot fi efectuate operațiunile menționate la art.21 alin.(2) lit.c) din LRV.
22	15. Articolul 26: alineatul (1):... litera p) se abrogă; litera n) va avea următorul cuprins: „n) primirii de la persoane fizice și eliberării în favoarea persoanelor fizice a numerarului potrivit documentelor executorii eliberate /emise în conformitate cu prevederile legislației Republicii Moldova;”; ... alineatul (3):	Ministerul Finanțelor	La art.I pct.15 din proiect: Nu este clar motivul excluderii conținutului lit.p) din alin.(1) art.26 pct.15 al proiectului.	<u>Comentarii</u> Prin abrogarea lit.p) din alin.(1) art.26 al LRV se propune de a exclude dreptul persoanelor juridice rezidente de a primi de la persoane fizice nerezidente numerar în valută străină sub formă de împrumuturi /credite. Cum este indicat în Nota informativă la proiect, limitarea în cauză este condiționată de practica încheierii de către unele persoane juridice rezidente a contractelor de împrumut /credit cu persoane fizice nerezidente anume în vederea utilizării numerarului în valută străină. Acest lucru diminuează eforturile BNM și cele ale Guvernului îndreptate spre restrângerea ariei de utilizare a numerarului și promovarea plăților fără numerar.
23	litera h) va avea următorul cuprins: „h) primirii de la persoane fizice și eliberării în favoarea persoanelor fizice a numerarului potrivit documentelor executorii eliberate /emise în conformitate cu prevederile legislației Republicii Moldova;”;	Ministrul Economiei	La art.I din proiect: Pentru asigurarea transparenței reglementării propuse la art.26 alin.(1) lit.n) , se impune substituirea sintagmei „ <i>prevederile legislației Republicii Moldova</i> ” cu referințe exprese la actele normative concrete ce reglementează primirea și eliberarea numerarului persoanelor	<u>Se acceptă parțial</u> Scopul art.26 constă anume în stabilirea în mod expres în LRV a cazurilor în care poate fi utilizat numerarul în cadrul operațiunilor valutare. Or, sintagma „ <i>prevederile legislației Republicii Moldova</i> ” care se utilizează în redacția nouă a lit.n) din alin.(1) al art.26 din LRV (expusă în proiect) se

			<p>fizice.</p> <p>Obiecția dată este valabilă și pentru alin.(1), alin.(2) lit.e) și alin.(3) pct.2) din art.42¹.</p>	<p>referă la documentele executorii, care se eliberează/emit în conformitate cu prevederile legislației RM (și nu a legislației unui stat străin). Avînd în vedere că normele aferente eliberării/emiterii documentelor executorii se conțin într-un șir de acte legislative ale RM (de exemplu, Codul de executare, Legea cu privire la BNM, Legea cu privire la Agentul guvernamental), considerăm drept imposibilă și irațională enumerarea tuturor acestor acte legislative.</p> <p>În privința obiecțiilor expuse la art.42¹ alin.(1), alin.(2) lit.e) și alin.(3) pct.2), acestea au fost acceptate sau acceptate parțial (vezi concluziile BNM la obiecția ME – pct.37 și 43 din prezenta Sinteză).</p>
24	<p>15. Articolul 26:... după alineatul (1) se introduce alineatul (1¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(1¹) În cazurile indicate la alineatul (1) literele c), d) și e) suma unei operațiuni de primire a numerarului în valută străină /cecurilor de călătorie în valută străină nu poate depăși 5000 de euro (sau echivalentul lor).”;</p>	<p>BC „Moldindconbank” SA</p>	<p>La art.I pct.15 din proiect:</p> <p>De a modifica la art.26 alin.(1¹) suma operațiunii de primire a numerarului în valută străină /cecurilor de călătorie în valută străină în „10000 euro”.</p>	<p><u>Nu se acceptă</u></p> <p>Analiza operațiunilor de înregistrare la conturile bancare ale persoanelor juridice rezidente a numerarului în valută străină a demonstrat că în anii 2012-2015 suma medie a unei operațiuni de acest fel a constituit cca 6000 dolari SUA, acest fapt justificînd stabilirea limitei de 5000 euro pe o operațiune prevăzută la art.I pct.15 din proiect (art.26 alin.(1¹)). De asemenea, stabilirea unei limite de înregistrare a numerarului în conturile persoanelor juridice rezidente se încadrează în eforturile BNM și ale Guvernului de promovare a plăților fără numerar.</p>
25	<p>15. Articolul 26:... după alineatul (1) se introduce alineatul (1¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(1¹) În cazurile indicate la alineatul (1) literele c), d) și e) suma unei operațiuni de primire a numerarului în valută străină /cecurilor de călătorie în valută străină nu poate depăși 5000 de euro (sau echivalentul lor).”;</p>	<p>BC „ProCreditBank” SA</p>	<p>La art.I pct.15 din proiect:</p> <p>Propunem de a nu introduce alin.(1¹) în art.26 sau de a majora suma limitei pînă la 10000 euro. Considerăm că este o probabilitate foarte mare că clienții pentru a depune numerarul în valută străină în contul persoanelor juridice vor împărți suma în cîteva tranșe, ceea ce este ineficient atît pentru clienți cît și pentru bancă.</p>	
26	<p>22. Articolul 38 se completează cu litera d) cu următorul cuprins:</p> <p>„d) rezidenții, alții decît cei specificați la lit.a)-c), în cazul în care suma operațiunii de schimb valutar nu depășește 10 000 de euro (sau echivalentul lor).”.</p>	<p>BC „Mobiasbancă” SA</p>	<p>La art.I pct.22 din proiect:</p> <p>La propunerea de completare a art.38 cu lit.d) nu este clar cine intră în categoria menționată, lit.a)-c) incluzînd practic toate categoriile de rezidenți.</p>	<p><u>Comentarii</u></p> <p>Prevederile expuse la lit.d) a art.38 au drept scop stabilirea dreptului de a efectua fără autorizația BNM operațiuni de schimb valutar în străinătate (în sumă ce nu depășește 10000 de euro) pentru alte categorii de rezidenți (de ex., persoane juridice și fizice care nu au conturi în străinătate, dar doresc să efectueze operațiuni de schimb valutar cu o companie din străinătate) decît cele indicate la lit.a)-c) care pot efectua operațiunile respective indiferent de sumă.</p>

27	<p>24. Articolul 41: alineatul (2): la litera a), textul „punctelor sale de schimb valutar (denumite în continuare <i>puncte de schimb valutar ale băncii licențiate</i>)” se substituie cu textul „birourilor sale de schimb valutar (denumite în continuare <i>birouri de schimb valutar ale băncii licențiate</i>) și/sau prin intermediul aparatelor de schimb valutar”;</p>	<p>BC „Mobiasbancă” SA</p>	<p>La art.I pct.24 din proiect: Pornind de la faptul că, conform propunerilor de modificare a art.41 alin.(2), punctele de schimb valutar ale băncii vor fi redenumite în birouri de schimb valutar, urmează a fi modificată și Legea instituțiilor financiare nr.550 din 21.07.1995 în acest sens. Totodată, nu este clară necesitatea redenumirii acestora, băncile urmînd să suporte cheltuieli financiare pentru redenumire.</p>	<p><u>Nu se acceptă</u></p> <p>Punctul de schimb valutar al băncii licențiate, conform legislației bancare, reprezintă un oficiu secundar deschis în cadrul unei filiale a băncii, iar conform legislației valutare, acesta reprezintă totalitatea ghișeelor care activează atît în cadrul punctului de schimb valutar al băncii deschis în calitate de oficiu secundar, precum și în cadrul sediului central, unei filiale sau în cadrul unei agenții, cu scopul de a efectua operațiuni de schimb valutar în numerar cu persoane fizice.</p> <p>În vederea evitării confuziei care apare în legătură cu faptul că atît legislația bancară cît și cea valutară utilizează una și aceeași noțiune (punct de schimb valutar al băncii licențiate), dar cu sens diferit, substituirea în LRV a sintagmei ”<i>punct de schimb valutar al băncii licențiate</i>” cu sintagma ”<i>birou de schimb valutar al băncii licențiate</i>” este considerată necesară.</p> <p>În acest sens nu este necesar de a modifica Legea instituțiilor financiare, iar amendamentele menționate nu vor duce la redenumirea punctelor de schimb valutar în calitate a acestora de oficii secundare.</p>
28	<p>24. Articolul 41: alineatul (5) va avea următorul cuprins: „(5) Băncile licențiate sînt obligate să înștiințeze Banca Națională a Moldovei despre deschiderea birourilor de schimb valutar, programul de lucru ale birourilor respective, precum și despre instalarea aparatelor de schimb valutar. Modul și termenele de înștiințare, precum și documentele care se anexează la înștiințarea în cauză se stabilesc de Banca Națională a Moldovei.”;</p>	<p>Ministerul Economiei</p>	<p>La art.I pct.24 din proiect: Art.41 alin.(5): norma care stabilește că „<i>Modul și termenele de înștiințare, precum și documentele care se anexează la înștiințarea în cauză se stabilesc de Banca Națională a Moldovei</i>” contravine art.9 alin.(3) lit.p) din Legea nr.780 din 27.12.2001 privind actele legislative, care stabilește că doar prin lege organică se reglementează stabilirea normelor materiale și procedurale de inițiere, desfășurare și lichidare a afacerii (activității de întreprinzător), precum și de control asupra afacerii.</p>	<p><u>Nu se acceptă</u></p> <p>Prevederile expuse la art.41 alin.(5) sînt în corespundere cu art.9 alin.(3) lit.q) din Legea nr.780 din 27.12.2001 privind actele legislative, care stabilește că prin lege organică se reglementează și „<i>stabilirea limitelor de reglementare a activității de întreprinzător pentru Guvern și/sau pentru autoritățile administrației publice</i>”. De asemenea, potrivit art.9 alin.(2¹) din Legea nr.317 din 18.07.2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale, „<i>limitelor de reglementare pentru Guvern și/sau pentru autoritățile administrației publice și instituțiile abilitate prin lege cu funcții de reglementare și de control sînt stabilite, pentru fiecare caz aparte, prin legi</i>”.</p> <p>În acest context, scopul prevederilor din proiect indicate mai sus și este de a stabili limitele de reglementare de către BNM</p>

				în actele sale normative a anumitor aspecte secundare, tehnice (de ex., modul și termenele de înștiințare de către bănci a BNM despre deschiderea birourilor sale de schimb valutar).
29	24. Articolul 41: articolul se completează cu alineatele (10) și (11) cu următorul cuprins: „(10) Pe toată durata desfășurării activității lor, casele de schimb valutar și hotelurile sînt obligate să respecte cerințele stabilite pentru obținerea licenței /copiei autorizate de pe licență.	Ministerul Finanțelor	La art.I pct.24 din proiect: La pct.24 privind completarea art.41 al legii cu alin.(10) , considerăm că după cuvîntul „hotelurile” trebuie introdusă sintagma „care dețin puncte de schimb valutar”.	<u>Se acceptă de principiu</u> Avînd în vedere că potrivit proiectului, hotelul, în calitatea sa de unitate de schimb valutar, va putea deține nu numai puncte de schimb valutar, dar și aparate de schimb valutar, la alin.(10) cuvintele ”activității lor” se substituie cu cuvintele ”activității licențiate de Banca Națională a Moldovei”.
30	(11) Prelucrarea de către unitățile de schimb valutar a datelor cu caracter personal se realizează în conformitate cu prevederile legislației privind protecția datelor cu caracter personal, controlul asupra respectării căreia se efectuează de către organul de control al prelucrărilor de date cu caracter personal.”.	Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova	La art.I pct.24 din proiect: La art.41 propunem revizuirea alin.(11) după cum urmează: <i>“(11) În condițiile stabilite de prezenta Lege, sînt prelucrate doar date cu caracter personal strict necesare, neexcesive scopului stabilit competențelor atribuite legal, asigurîndu-se un nivel de securitate și confidențialitate adecvat în ceea ce privește riscurile prezentate de prelucrare caracterul datelor, conform legislației privind protecția datelor cu caracter personal”.</i>	<u>Nu se acceptă</u> Comparativ cu propunerea înaintată , redacția alin.(11) expusă în proiect acoperă toate aspectele/cerințele ce țin de prelucrarea de către unitățile de schimb valutar a datelor cu caracter personal prevăzute de Legea nr.133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.
31	25. Articolul 42:	Centrul Național Anticorupție (Serviciul Prevenire și Combatere Spălării Banilor)	La art.I pct.25 din proiect: La art.42 după alin.(3) propunem introducerea unui alineat nou cu următorul conținut: <i>„(3¹) Operațiunile de schimb valutar pentru persoanele fizice se efectuează obligatoriu în baza documentului de identitate legal valabil.”.</i>	<u>Nu se acceptă</u> Obligativitatea aplicării măsurilor de identificare a persoanelor fizice nu este obiectul de reglementare al LRV, ci al Legii nr.190 – XVI din 26.07.2007 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, care, bazîndu-se pe recomandările FATF (standarde internaționale), stabilește cazurile în care este necesară identificarea respectivă. În acest sens, pentru aplicarea legii în cauză, Regulamentul BNM cu privire la unitățile de schimb valutar stabilește că identificarea și verificarea identității persoanei fizice se efectuează în cazurile prevăzute de Legea nr.190.

32	<p>25. Articolul 42:...</p> <p>articolul se completează cu alineatele (6¹) și (6²) cu următorul cuprins:</p> <p>„(6¹) Clientul unității de schimb valutar este în drept de a solicita revocarea operațiunii de schimb valutar pînă la finalizarea operațiunii, precum și în decurs de 30 minute după finalizarea acesteia dacă sînt respectate concomitent următoarele condiții:</p> <p>a) în perioada indicată cursul de cumpărare/vînzare al valutei străine cumpărate/vîndute nu a fost modificat;</p> <p>b) solicitarea de revocare se face în decursul programului de lucru al unității de schimb valutar.</p> <p>Operațiunea de schimb valutar se consideră finalizată după primirea de către client de la unitatea de schimb valutar a mijloacelor bănești și a bonului de casă. Calcularea termenului de 30 minute se efectuează de la timpul indicat în bonul de casă.</p> <p>Revocarea operațiunii de schimb valutar după finalizarea acesteia se efectuează în baza cererii scrise a clientului, la care se anexează bonul de casă.</p>	<p>BC „Moldindconbank” SA</p>	<p>La art.I pct.25 din proiect: Din art.42 propunem de a exclude alin.(6¹) care se referă la revocarea operațiunii de schimb valutar după finalizarea acesteia, pentru a evita eventualele speculații și fraude din partea clienților și/sau altor persoane interesate.</p>	<p><u>Nu se acceptă</u></p> <p>Scopul prevederilor art.42 alin.(6¹) este fortificarea protecției drepturilor consumatorilor, și anume a clienților unităților de schimb valutar în cazul aplicării de către aceste unități a unor practici comerciale incorecte, fapt menționat în multiplele petiții depuse la BNM de către persoanele fizice.</p> <p>Potrivit alin.(6¹), clientul USV va avea dreptul de a solicita revocarea operațiunii de schimb valutar doar dacă vor fi respectate concomitent condițiile enumerate la acest alineat.</p>
33	<p>a) în perioada indicată cursul de cumpărare/vînzare al valutei străine cumpărate/vîndute nu a fost modificat;</p> <p>b) solicitarea de revocare se face în decursul programului de lucru al unității de schimb valutar.</p> <p>Operațiunea de schimb valutar se consideră finalizată după primirea de către client de la unitatea de schimb valutar a mijloacelor bănești și a bonului de casă. Calcularea termenului de 30 minute se efectuează de la timpul indicat în bonul de casă.</p> <p>Revocarea operațiunii de schimb valutar după finalizarea acesteia se efectuează în baza cererii scrise a clientului, la care se anexează bonul de casă.</p>	<p>BC „ProCreditBank” SA</p>	<p>La art.I pct.25 din proiect: Actualmente mașinile de casă și control (MCC) folosite pentru schimbul valutar nu dispun de funcția "operațiune de revocare" a operațiunii de schimb valutar. Din acest motiv introducerea schimbărilor prevăzute la art.42 alin.(6¹) va avea impact pozitiv doar în cazul cînd băncilor li se vor acorda permisiunea de a efectua schimbul valutar fără aplicarea MCC, doar cu înregistrarea în sistemul informațional al băncii.</p>	<p><u>Comentarii</u></p> <p>Art.III alin.(2) subpct.2) din proiect stabilește termenul în decursul căruia Guvernul va elabora și aproba actele normative care vor stabili, în contextul legislației fiscale, cerințele aferente revocării de către persoana fizică a operațiunii de schimb valutar în numerar după finalizarea acesteia. Astfel, actele respective urmează să stabilească modalitatea de utilizare a MCC la revocarea operațiunii de schimb valutar de către persoana fizică. Totodată, ținînd cont de faptul că aplicarea MCC de către agenții economici ține de competența Ministerului Finanțelor (Inspectoratului Fiscal Principal de Stat), chestiunea aferentă efectuării operațiunilor de schimb valutar de către bănci fără utilizarea MCC poate fi discutată de comunitatea bancară cu autoritățile fiscale.</p>
34		<p>BC „ProCreditBank” SA</p>	<p>La art.I pct.25 din proiect: La art.42 alin.(6¹): introducerea în lege a posibilității de a revoca operațiunea în decursul a 30 minute nu prevede că în acest timp (30 minute) unitatea de schimb valutar efectuează operațiuni cu alți clienți și la momentul adresării clientului pentru revocarea operațiunii unitatea de schimb valutar poate să nu dispună de valuta necesară pentru revocarea operațiunii.</p>	<p><u>Comentarii</u></p> <p>Prevederile art.42 alin.(6¹) din proiect stabilesc perioada în decursul căreia clientul unității de schimb valutar are dreptul de a revoca operațiunea de schimb valutar efectuată (prin depunerea unei cereri scrise), nu și obligativitatea unității de schimb valutar de a restitui mijloacele bănești în această perioadă. Or, în cazul în care unitatea de schimb valutar nu dispune de mijloacele bănești necesare, aceasta ar putea conveni cu clientul restituirea mijloacelor respective în ziua imediat următoare, asigurînd existența în casă a mijloacelor bănești necesare.</p>
35		<p>BC „Mobiasbancă”</p>	<p>La art.I pct.25 din proiect:</p>	

		SA	<p>Modificarea art.42 alin.(6¹) poate crea riscul că nu va putea fi îndeplinită din cauză insuficienței numerarului, avînd în vedere că în perioada indicată vor fi efectuate alte operațiuni. De asemenea, clientul poate să înlocuiască bancnotele recepționate inițial de la bancă prin înlocuirea cu bancnotele suspecte.</p>	<p>Totodată, avînd în vedere că unitatea de schimb valutar trebuie să aibă suficient timp pentru a primi cererea de revocare a clientului, lit.b) al alin.(6¹) se modifică după cum urmează:</p> <p><i>„b) solicitarea de revocare se face cel tîrziu cu 30 de minute pînă la finalizarea programului de lucru al unității de schimb valutar.”.</i></p> <p>Totodată, avînd în vedere că la momentul depunerii cererii unitatea de schimb valutar poate să nu dispună de moneda necesară, precum și pentru a evita cazurile de tîrăgănare din partea unităților de schimb valutar a rambursării mijloacelor bănești, se introduce alin.(6²) cu următorul cuprins:</p> <p><i>„(6²) Unitatea de schimb valutar este obligată să restituie clientului, imediat după depunerea cererii de revocare, mijloacele bănești primite în cadrul operațiunii de schimb valutar revocate, iar în cazul în care unitatea de schimb valutar nu dispune de mijloacele bănești necesare - cel tîrziu în următoarea zi lucrătoare.”.</i></p> <p>Cu referire la bancnotele suspecte, menționăm că casierul unității de schimb valutar are obligația de a verifica autenticitatea bancnotelor în valută străină sau monedă națională primite și, în cazul bancnotelor suspecte de a fi false să procedeze conform legislației în vigoare.</p>
36		BC „ProCreditBank” SA	<p>La art.I pct.25 din proiect: La art.42 alin.(6¹). Banca consideră strict necesar identificarea clienților la efectuarea schimbului valutar, indiferent de sumă. Anularea unei tranzacții doar în baza bonului de casă, fără identificarea acestuia, nu implică necesar protecția dreptului clientului care a efectuat tranzacția inițial, intrucît clientul care solicită anularea tranzacției nu va coincide nemijlocit cu clientul care a efectuat tranzacția, odată ce bonul de casă nu îi aparține. Totodată, prin identificarea clienților se va evita și abuzul din partea casierilor utilizînd bonurile lăsate de către clienți.</p>	<p><u>Comentarii</u></p> <p>Prevederile expuse la art.42 alin.(6¹) reprezintă doar cerințele minime care vizează dreptul clientului de a revoca operațiunea de schimb valutar, nu și norme referitoare la acțiunile unității de schimb valutar ce țin de revocarea operațiunii în cauză. În acest sens, unitatea de schimb valutar este în drept să-și stabilească reguli suplimentare legate de procedura de revocare a operațiunii de schimb valutar. Termenul de 30 minute de la finalizarea operațiunii nu este un termen care să permită unui alt client decît cel care a efectuat operațiunea de schimb valutar de a cere revocarea operațiunii, cu atît mai mult că acesta trebuie să dispună de bonul de casă (care se eliberează doar clientului care a efectuat</p>

			Posibilitatea revocării operațiunii de schimb valutar va duce la un proces de lucru anevoios cu clienții la unitățile de schimb valutar prin ocuparea operatorului cu anularea tranzacțiilor și tergiversarea deservirii clienților curenți.	operațiunea), precum și de mijloacele bănești primite de la unitatea de schimb valutar.
37	<p>26. Legea se completează cu articolul 42¹ cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 42¹. Prevederi generale privind condițiile de utilizare a aparatelor de schimb valutar</p> <p>(1) Aparat de schimb valutar reprezintă un dispozitiv automatizat de autodeservire care permite efectuarea operațiunilor de cumpărare/vînzare a numerarului în valută străină contra numerar în lei moldovenești conform cursului valutar afișat pe ecranul aparatului, cu eliberarea bonului de casă <u>potrivit legislației Republicii Moldova</u>.</p> <p>(2) Aparatul de schimb valutar prin intermediul căruia se efectuează operațiuni de schimb valutar în numerar trebuie să corespundă cel puțin următoarelor condiții:</p> <p>...</p> <p>c) să fie programat să efectueze operațiuni de schimb valutar în sumă ce nu depășește 5000 lei moldovenești per operațiune sau echivalentul acestei sume în valută străină;</p> <p>...</p> <p>e) să fie dotat astfel încît să fie asigurată identificarea clientului - persoanei fizice în corespundere cu <u>legislația în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului</u>.</p> <p>(3) În cazul efectuării de către persoana fizică a operațiunii de schimb valutar</p>	Ministerul Economiei	<p>La art.I pct.26 din proiect:</p> <p>Pentru asigurarea transparenței reglementării propuse la alin.(1), alin.(2) lit. e) și alin.(3) pct.2) din art.42¹ se impune substituirea sintagmei „<i>potrivit legislației Republicii Moldova</i>”, „<i>legislația în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului</i>”, „<i>conform actelor legislative</i>” cu referințe exprese la actele normative concrete ce reglementează aspectul respectiv.</p>	<p><u>Se acceptă parțial</u></p> <p>La art.42¹ se operează următoarele modificări:</p> <p>1) la alin.(1) textul „<i>bonului de casă potrivit legislației Republicii Moldova</i>” se substituie cu textul „<i>bonului de casă sau a altui document potrivit legislației fiscale</i>”;</p> <p>2) la alin.(2) lit.e), textul „<i>legislația în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului</i>” se substituie cu textul „<i>Legea nr.190-XVI din 26 iulie 2007 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului și actele normative elaborate în temeiul acestei legi</i>”;</p> <p>3) la alin.(3) pct.2) - acceptat – vezi pct.43 din prezenta Sinteză (propunerea ME la art.I pct.26 din proiect).</p> <p>Concomitent, se operează modificări similare celor din pct.1):</p> <p>- la art.42¹ alin.(3) pct.4) - după cuvintele „<i>bonului de casă</i>” se introduce textul „<i>sau a altui document prevăzut de legislația fiscală</i>”, iar cuvîntul „<i>legislație</i>” se substituie cu cuvintele „<i>legislația fiscală</i>”;</p> <p>- la art.42 alin.(6¹) – după cuvintele „<i>bonului de casă</i>” se introduce textul „<i>sau a altui document prevăzut de legislația fiscală (denumit în continuare – bon de casă)</i>”.</p> <p>Indicarea în Legea privind reglementarea valutară în unele cazuri a referințelor exprese la actul normativ concret ce reglementează aspectul respectiv este imposibilă și irațională, deoarece anumite aspecte reflectate în legea în cauză sînt /pot fi reglementate de mai multe acte legislative și/sau acte normative elaborate sau care urmează a fi elaborate întru executarea actelor legislative în cauză, inclusiv a legii în cauză.?</p>

38	<p>prin aparatul de schimb valutar, acest aparat trebuie să asigure în regim automat:</p> <p>...</p> <p>2) afișarea pe ecran, pînă la introducerea de către persoana fizică a numerarului, cel puțin a următoarei informații: denumirea și/sau codul valutei străine; suma monedei spre primire; suma monedei spre eliberare; cursul valutar aplicabil; mărimea și suma comisionului (dacă se aplică); precum și mărimea și suma <u>plății obligatorie (care se percepe conform actelor legislative)</u>;</p> <p>3) verificarea autenticității</p>	<p>BC „Moldindconbank” SA</p>	<p>La art.I pct.26 din proiect: Din art.42¹ alin.(2) de a exclude lit. e). Conform prevederilor art.42¹ alin.(2) lit. c), limita per operațiune va fi în concordanță cu limita stabilită pentru aplicarea măsurilor de identificare a persoanelor fizice conform art.5 alin.(1) lit.b) din Legea nr.190 din 26.07.2007 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. În același timp nu există posibilități tehnice de a ține evidența cu privire la totalitatea tranzacțiilor efectuate de o persoană, dat fiind faptul că persoana nu poate fi tehnic identificată.</p>	<p><u>Nu se acceptă</u></p> <p>Proiectul de lege lasă la discreția unității de schimb valutar de a determina modalitățile de identificare a clienților care vor efectua operațiuni de schimb valutar prin intermediul aparatelor de schimb valutar, acestea ar putea fi, preluarea amprentelor digitale, scanarea actului de identitate/cardului bancar al clientului ș.a.</p>
39	<p>bancnotelor introduse;</p> <p>4) eliberarea bonului de casă, care trebuie să includă informația indicată la pct.2), precum și altă informație prevăzută de legislație;</p> <p>...</p> <p>6) eliberarea mijloacelor bănești în suma ce constituie echivalentul numerarului introdus în aparat, cu deducerea sumei comisionului aplicabil, precum și a <u>plăților obligatorii percepute conform actelor legislative</u>.</p>	<p>BC „ProCreditBank” SA</p>	<p>La art.I pct.26 din proiect: La art.42¹ alin.(2) lit.c): Banca consideră suma minimă prea mică pentru a aduce beneficiile corespunzătoare și acoperirea costurilor de instalare a acestora. Din aceste considerente banca vine cu propunerea de a mari plafonul dat pînă la cel puțin 20 000 lei.</p>	<p><u>Nu se acceptă</u></p> <p>Stabilirea plafonului de 5000 lei moldovenești (sau echivalentul lor în valută străină) per operațiune are menirea de a evita utilizarea aparatelor de schimb valutar în scopul spălării banilor. În cazul în care unitatea de schimb valutar, în calitatea sa de entitate raportoare, constată că o anumită persoană fizică efectuează mai multe operațiuni de schimb valutar acestea avînd un caracter suspect, unitatea în cauză urmează să aplice prevederile legislației în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.</p>
40	<p>25. Articolul 42:...</p> <p>articolul se completează cu alineatele</p>	<p>BC „Mobiasbancă” SA</p>	<p>La art.I pct.26 din proiect: La art.42¹ nu este clar stabilirea la alin.(2) lit.c) a plafonului maxim de efectuare a operațiunii valutare. Clientul pur și simplu va efectua mai multe operațiuni valutare, totodată suportînd incomodități.</p>	<p><u>Nu se acceptă</u></p> <p>Dată fiind diversitatea mare a aparatelor de schimb valutar, este lăsată la discreția unității de schimb valutar de a determina modalitățile de identificare a clienților care vor efectua operațiuni de schimb valutar prin intermediul aparatelor de schimb valutar.</p>
41	<p>(6¹) și (6²) cu următorul cuprins: „(6¹) Clientul unității de schimb valutar este în drept de a solicita revocarea operațiunii de schimb valutar pînă la finalizarea operațiunii, precum și în decurs de 30 minute după finalizarea acesteia dacă sînt respectate concomitent următoarele condiții: a) în perioada indicată cursul de</p>	<p>Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova</p>	<p>La art.I pct.26 din proiect: În vederea respectării principiilor de prelucrare a datelor cu caracter personal, propunem completarea pct.26 al proiectului (și anume în cadrul art.42¹ alin.(2) lit.e)), în vederea precizării exprese a modalităților de identificare a clientului care va utiliza acest aparat (spre exemplu: înregistrarea video/foto, preluarea amprentelor digitale, scanarea</p>	<p><u>Nu se acceptă</u></p> <p>Dată fiind diversitatea mare a aparatelor de schimb valutar, este lăsată la discreția unității de schimb valutar de a determina modalitățile de identificare a clienților care vor efectua operațiuni de schimb valutar prin intermediul aparatelor de schimb valutar.</p>

	cumpărare/vînzare al valutei străine cumpărate/vîndute nu a fost modificat; b) solicitarea de revocare se face în decursul programului de lucru al unității de schimb valutar.		actului de identitate/amprentelor digitale /retinei etc.).	
42	Operațiunea de schimb valutar se consideră finalizată după primirea de către client de la unitatea de schimb valutar a mijloacelor bănești și a <u>bonului de casă</u> . Calcularea termenului de 30 minute se efectuează de la timpul indicat în <u>bonul de casă</u> . Revocarea operațiunii de schimb valutar după finalizarea acesteia se efectuează în baza cererii scrise a clientului, la care se anexează <u>bonul de casă</u> .	Ministerul Finanțelor	La art.I pct.26 din proiect: Referitor la propunerea de completare a legii cu art.42¹ considerăm că alin.(3) pct.3) urmează a fi completat cu prevederi aferente măsurilor de precauție în cazul introducerii de către persoana fizică a numerarului/bancnotelor neautentice, cum ar fi: reținerea bancnotelor neautentice, informarea persoanei fizice, neefectuarea tranzacției, posibilități de informare a organelor și autorităților corespunzătoare etc.	<u>Nu se acceptă</u> Potrivit art.42 ¹ alin.(3) pct.3), aparat de schimb valutar (ASV) trebuie să asigure în regim automat verificarea autenticității bancnotelor introduse. Astfel, ASV vor accepta doar acele bancnote care corespund anumitor criterii/parametri la care va fi programată ASV, cum ar fi starea fizică, mărimea, existența elementelor de siguranță. Printre bancnotele respinse vor fi și cele autentice, dar care nu corespund parametrilor prestabiliți. Deoarece determinarea dacă o bancnotă este falsă (suspectă a fi falsă) poate fi efectuată doar de către specialiști, acest lucru poate fi realizat doar în cazul în care operațiunea de schimb valutar în numerar se efectuează la ghișee.
43		Ministerul Economiei	La art.I pct.26 din proiect: Art.42¹ alin.(3), pct.2): normele privind plățile obligatorii urmează a fi concretizate. Astfel, „ <i>suma plății obligatorii (care se percepe conform actelor legislative)</i> ” urmează a fi notificată la nivel de lege.	<u>Se acceptă</u> La art.42 ¹ alin.(3): - la pct.2), cuvintele „ <i>care se percepe conform actelor legislative</i> ” se substituie cu cuvintele „ <i>în cazul în care se percepe conform Legii Fondului republican și a fondurilor locale de susținere socială a populației nr.827-XIV din 18 februarie 2000</i> ”; - la pct.6), după cuvîntul ”deducerea” se introduce textul ” , dacă este cazul”, iar cuvintele ” <i>plăților obligatorii percepute conform actelor legislative</i> ” se substituie cu cuvintele ” <i>plății obligatorii care se percepe conform Legii Fondului republican și a fondurilor locale de susținere socială a populației nr.827-XIV din 18 februarie 2000</i> ”.
44		Ministerul Finanțelor	La art.I pct.26 din proiect: Considerăm necesară specificarea expresă în ar.42¹ alin.(3) pct.6) a tuturor tipurilor plăților obligatorii ce urmează a fi percepute în afara comisionului aplicat sau efectuarea referințelor la cadrul legislativ concret ce prevede plățile obligatorii vizate.	Concomitent, se operează modificări corespunzătoare la art.42 alin.(2) lit.c).
45	26. Legea se completează cu articolul 42 ¹ cu următorul cuprins: „Articolul 42¹. Prevederi generale	BC „Moldindconbank” SA	La art.I pct.26 din proiect: La art.42¹ alin.(3) propunem de a exclude subpunctul 4) și de a include un punct nou cu	<u>Nu se acceptă</u> Obligativitatea respectării de către agenții economici a

	<p>privind condițiile de utilizare a aparatelor de schimb valutar</p> <p>(3) În cazul efectuării de către persoana fizică a operațiunii de schimb valutar prin aparatul de schimb valutar, acest aparat trebuie să asigure în regim automat:</p> <p>...</p> <p>2) afișarea pe ecran, pînă la introducerea de către persoana fizică a numerarului, cel puțin a următoarei informații: denumirea și/sau codul valutei străine; suma monedei spre primire; suma monedei spre eliberare; cursul valutar aplicabil; mărimea și suma comisionului (dacă se aplică); precum și mărimea și suma plății obligatorie (care se percepe conform actelor legislative);</p> <p>4) eliberarea bonului de casă, care trebuie să includă informația indicată la pct.2), precum și altă informație prevăzută de legislație;</p> <p>5) efectuarea unei operațiuni de schimb valutar în sumă ce nu depășește 5000 lei moldovenești pe o operațiune sau echivalentul acestei sume în valută străină;...</p>		<p>următorul cuprins:</p> <p><i>„să asigure respectarea legislației în vigoare cu privire la aplicarea mașinilor de casă și control la efectuarea operațiunilor de schimb valutar”.</i></p>	<p>prevederilor legislației referitoare la aplicarea mașinilor de casă și control la efectuarea operațiunilor de schimb valutar este prevăzută de legislația fiscală. De notat că proiectul de lege stabilește obligativitatea dotării aparatului de schimb valutar cu dispozitive sau sisteme pentru înregistrarea operațiunilor cu numerar în conformitate cu cerințele legislației fiscale.</p> <p>Totodată, la art.42¹ alin.(3) pct.4) cuvîntul ”legislație” se substituie cu cuvintele ”legislația fiscală” (a se vedea pct.37 din prezenta sinteză).</p>
46	<p>27.Articolul 43:... articolul se completează cu alineatele (6¹), (8¹) și (8²) cu următorul cuprins:</p> <p>„(6¹) În cazul efectuării operațiunilor de schimb valutar prin intermediul aparatelor de schimb valutar, unitatea de schimb valutar poate stabili cursuri de cumpărare și vânzare diferite pentru fiecare aparat, acestea fiind afișate pe ecranul aparatului.”;</p> <p>(8¹) Cursurile de cumpărare/vînzare</p>	Ministerul Economiei	<p>La art.I pct.27 din proiect:</p> <p>Art.43 alin.(6¹): evidențiem necesitatea conformării proiectului cu prevederile art.20 lit.b) din Legea nr.780 din 27.12.2001 privind actele legislative, în partea ce ține de necesitatea fundamentării proiectului sub prisma efectelor economice urmare oferirii dreptului unității de schimb valutar de a stabili diferite cursuri de cumpărare și vânzare a valutei pentru fiecare aparat.</p>	<p><u>Comentarii</u></p> <p>Normele expuse la art.43 alin.(6¹) sînt similare celor expuse actualmente la art.43 alin.(2) și alin.(6) care prevăd dreptul unității de schimb valutar (băncii licențiate și a casei de schimb valutar) de a stabili cursuri de cumpărare și vânzare diferite pentru fiecare birou de schimb valutar și, respectiv, pentru fiecare filială a casei de schimb valutar. Normele sus-menționate corespund principiilor economiei de piață și principiilor de bază ale concurenței, conform cărora prețurile se determină pe baza cererii și ofertei. Suplimentar, această</p>

	<p>pentru operațiunile de schimb valutar în numerar cu persoane fizice ale dolarului SUA, euro, lirei sterline, leului românesc și hrivnei ucrainene se stabilesc de către unitățile de schimb valutar cu două semne zecimale, iar ale rublei ruse – cu trei semne zecimale.</p> <p>(8²) Unitatea de schimb valutar este în drept să modifice în decursul programului ei de lucru cursurile de cumpărare și vânzare stabilite pentru operațiunile de schimb valutar în numerar cu persoane fizice. Banca Națională a Moldovei este în drept de a stabili frecvența de modificare a cursurilor de cumpărare și vânzare în decursul programului de lucru al unităților de schimb valutar.”;</p>			<p>abordare asigură aplicarea regulilor similare la stabilirea cursurilor valutare indiferent de modalitatea de efectuare a operațiunilor de schimb valutar în numerar (la ghișeu sau prin intermediul aparatului de schimb valutar).</p>
47		<p>Inspectorat Fiscal Principal de Stat</p>	<p>La art.I pct.27 din proiect: În partea ce ține de completarea art.43 cu alin.(8¹): Cursurile de cumpărare și vânzare pentru operațiunile de schimb valutar în numerar cu persoane fizice ale tuturor valutelor, inclusiv rubla rusească, trebuie stabilite cu două /patru semne zecimale. Nu-i clar cum aparatele de schimb valutar eliberează restul (în bani).</p>	<p><u>Se acceptă partial</u></p> <p>Art.43 alin.(8¹) stabilește unele cerințe exprese referitoare la numărul de semne zecimale care urmează să fie arătate după virgulă pentru cele mai solicitate (vândute) valute străine, avînd drept scop evitarea manipulării și inducerii în eroare a clienților unităților de schimb valutar (care au avut loc în practică).</p> <p>În privința eliberării de către aparatele de schimb valutar a restului, avînd în vedere că anumite aparate de schimb valutar nu ar putea asigura eliberarea mijloacelor bănești în sumă care va constitui echivalentul numerarului introdus în aparat (ținînd cont de faptul că aparatele de schimb valutar pot să nu opereze cu bancnote de valoare mică sau cu monede metalice, la art.42¹ alin.(3) se introduce un punct nou în următoarea redacție: ”...) în cazul în care caracteristicile aparatului de schimb valutar nu permit operarea cu bancnotele cu valoare mică sau cu monede metalice, fapt care face imposibilă eliberarea clientului a sumei exacte supuse eliberării conform subpct.6) - notificarea pe ecran a clientului despre acest fapt cu indicarea sumei care nu poate fi eliberată și obținerea, pînă la finalizarea operațiunii de schimb valutar, a acceptului clientului de efectuare a operațiunii în aceste condiții.”.</p>
48		<p>Ministerul Economiei</p>	<p>La art.I pct.27 din proiect: Art.43 alin.(8²): considerăm insuficient de argumentată oferirea dreptului unităților de schimb valutar de a modifica pe parcursul programului de lucru cursurile de vânzare și cumpărare, stabilite pentru operațiunile de schimb valutar în numerar cu persoanele fizice, reieșind din riscurile posibile de</p>	<p><u>Comentarii</u></p> <p>Propunerea de a acorda unităților de schimb valutar (USV) dreptul de a modifica pe parcursul programului de lucru cursurile valutare pentru operațiuni de schimb valutar în numerar a fost abordată de Asociația Băncilor din Moldova în repetate rînduri. Prin proiect acest drept se acordă nu numai băncilor, dar tuturor USV, ceea ce va asigura condiții egale de</p>

			monopolizare a pieței de către un grup restrâns de prestatori de servicii (bănci comerciale mari).	activitate. De remarcat că, privind operațiunilor de schimb valutar fără numerar, în prezent băncile sunt libere să modifice cursul valutar pe parcursul zilei.
49		BC „ProCreditBank” SA	La art.I pct.27 din proiect: La art.43 alin.(8²) : Banca consideră oportună modificarea, deoarece va oferi libertatea de a-și satisface necesitățile valutare. Însă pîna la aprobarea acesteia este necesar un model clar și transparent de modificare din partea BNM pentru participanții pieței valutare pentru evitarea fluctuațiilor neîntemeiate.	Acordarea dreptului sus-menționat va duce la sporirea nivelului de concurență pe piața operațiunilor de schimb valutar în numerar cu persoane fizice, iar eventualele situații de monopolizare vor putea fi evitate, luînd în considerare faptul că în ultimii ani în Republica Moldova a fost adoptată și este în dezvoltare continuă legislația în domeniul concurenței (care este compatibilă cu legislația UE). <u>Proiectul de lege stabilește pentru USV dreptul și nu obligațiunea</u> de a modifica cursurile valutare, fapt care va conduce la dezvoltarea unui mediu concurențial adecvat pe piața valutară în numerar. Dreptul expres de a modifica cursurile de cumpărare și vînzare este prevăzut și în legislația altor țări (de ex., Letonia, Kazahstan). În alte țări, cum ar fi România, legislația nu prevede în mod expres acest drept, dar nici nu conține restricții în privința modificării cursurilor valutare, fapt care semnifică că USV pot modifica cursurile valutare pe parcursul zilei. Potrivit proiectului de lege, USV vor avea dreptul de a modifica în decursul programului de lucru cursurile de cumpărare /vînzare. De notat că proiectul de lege prevede dreptul BNM de a stabili frecvența de modificare a cursurilor de schimb valutar. Totodată, proiectul de lege stabilește (art.43 alin.(9 ¹)) obligativitatea USV de a elabora și de a implementa proceduri interne care vor reglementa modalitatea de modificare în decursul programului de lucru a cursurilor de cumpărare/vînzare (principii, motive de modificare etc.). La elaborarea acestor proceduri urmează de a lua în considerare și alte prevederi legale aferente stabilirii cursurilor valutare (de ex., stabilirea cursurilor prin dispoziția administratorului, perfectarea acesteia conform cerințelor stabilite în Regulamentul privind unitățile de schimb valutar, afișarea

			<p>informației referitoare la cursurile de schimb valutar la loc vizibil pînă la începerea efectuării operațiunilor de schimb valutar).</p> <p>De notat că legislația examinată a altor țări care stabilește dreptul USV de a modifica cursurile valutare nu prevede obligativitatea băncii centrale de a stabili în actele sale normative modalitatea de modificare de către USV în decursul programului de lucru a cursurilor de cumpărare/vînzare (principiile, motivele de modificare).</p> <p>Decizia USV de a beneficia de dreptul de modificare pe parcursul programului de lucru a cursurilor valutare, principiile /motivele de modificare a cursurilor valutare, procesele de modificare în funcție de structura organizatorică și politicile interne ale USV urmează a fi determinate /stabilite de fiecare USV de sine stătător în documentele sale interne.</p> <p>De asemenea, a se vedea comentariile din pct.52 din prezenta Sinteză.</p>
50	BC „ProCreditBank” SA	<p>La art.I pct.27 din proiect: La art.43 alin.(8²): Posibilitatea de a schimba cursul valutar pentru operațiunile în numerar cu persoane fizice în timpul zilei este binevenită doar în cazul eliminării aplicării MCC pentru operațiunile de schimb valutar în numerar. La momentul de față pentru a schimba în MCC cursul valutar este necesar de: a închide ziua operațională, ce prevede efectuarea de către fiecare operator a operațiunilor de ieșire a soldurilor din MCC; de a tipări raporturile X și Z; apoi de a introduce în MCC cursul valutar nou stabilit și a avansurilor de valuta necesară pentru efectuarea operațiunilor de schimb valutar. În același timp toate aceste operațiuni se dublează în sistemul operațional al băncii. Dublarea acestor operațiuni este inefficientă din punct de vedere operațional.</p>	<p><u>Comentarii</u></p> <p>Normele ce țin de aplicarea mașinilor de casă și control la efectuarea operațiunilor de schimb valutar este obiectul de reglementare a legislației fiscale (Codul fiscal), acestea doar fiind preluate în LRV. Astfel, ținînd cont de faptul că acest domeniu ține de competența Ministerului Finanțelor (inspectoratului Fiscal Principal de Stat), chestiunea aferentă efectuării operațiunilor de schimb valutar de către bănci fără aplicarea MCC poate fi abordată de comunitatea bancară cu autoritățile fiscale.</p>

51	<p>27.Articolul 43:</p> <p>...</p> <p>articolul se completează cu alineatele (6¹), (8¹) și (8²) cu următorul cuprins:</p> <p>...</p> <p>(8²) Unitatea de schimb valutar este în drept să modifice în decursul programului ei de lucru cursurile de cumpărare și vânzare stabilite pentru operațiunile de schimb valutar în numerar cu persoane fizice. Banca Națională a Moldovei este în drept de a stabili frecvența de modificare a cursurilor de cumpărare și vânzare în decursul programului de lucru al unităților de schimb valutar.”;</p> <p>alineatul (9) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(9) În cazul în care unitatea de schimb valutar în decursul programului său de lucru modifică cursurile de cumpărare și/sau vânzare pentru operațiunile de schimb valutar în numerar cu persoane fizice, aceasta urmează să asigure informarea persoanelor fizice prin afișarea informației respective conform prevederilor prezentului articol pînă la începerea efectuării operațiunilor cu aplicarea cursurilor noi stabilite.”;</p> <p>articolul se completează cu alineatul (9¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(9¹) Unitatea de schimb valutar urmează să elaboreze și să dispună la momentul începerii activității de schimb valutar, precum și să implementeze proceduri interne care vor reglementa modalitatea de modificare în decursul programului de lucru a cursurilor de cumpărare și/sau vânzare pentru operațiunile de schimb valutar cu</p>	<p>Inspectorat Fiscal Principal de Stat</p>	<p>La art.I pct.27 din proiect:</p> <p>Conform art.8 din Legea nr. 845-XII din 03.01.1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, statul creează tuturor întreprinderilor condiții juridice și economice egale de gospodărire.</p> <p>Cursul oficial al leului moldovenesc față de valutele străine se stabilește în fiecare zi lucrătoare și este valabil începînd cu următoarea zi lucrătoare. Pentru zilele de odihnă (sărbătoare) este valabil cursul oficial din ziua lucrătoare precedentă.</p> <p>În vederea sporirii nivelului de concurență pe piața operațiunilor de schimb valutar în numerar cu persoane fizice și luînd în considerație faptul că, cursurile de cumpărare și vânzare a valutei străine pentru efectuarea operațiunilor în cauză sunt stabilite în mod independent:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a interzice tuturor unităților de schimb valutar să modifice în decursul programului lor de lucru cursurile de cumpărare și vânzare stabilite pentru operațiunile de schimb valutar în numerar cu persoane fizice; - Banca Națională a Moldovei nu este în drept de a stabili altă frecvență de modificare a cursurilor de cumpărare și vânzare în decursul programului de lucru al unităților de schimb valutar - o singură dată la începutul programului de lucru (actualizare pentru 24 ore); - la toate unitățile de schimb valutar ale unui agent economic licențiat în domeniu, inclusiv aparatele de schimb valutar, se vor stabili cursuri de cumpărare și vânzare unice în decursul programului de lucru. <p>În această ordine de idei, considerăm oportun de a modifica alin.(9) al art.43 cu următorul cuprins:</p>	<p><u>Nu se acceptă</u></p> <p>Invocarea prevederilor privind cursul oficial nu este elocventă, deoarece potrivit LRV acest curs se aplică în scopuri contabile și statistice.</p> <p>Argumente în favoarea acordării dreptului unităților de schimb valutar de a modifica cursurile valutare în decursul programului de lucru sînt expuse la pct.48-49 din prezenta Sinteză.</p> <p>Suplimentar, de menționat că <u>acceptarea propunerii de a obliga USV să stabilească cursuri de cumpărare și vânzare pe tot parcursul programului de lucru unice și pentru toate punctele/filialele sale va înrăutăți condițiile de activitate a USV și principiile de funcționare a pieței valutare în numerar existente în prezent.</u></p> <p>Permiterea modificării cursurilor de cumpărare /vânzare pe parcursul programului de lucru a USV este și în interesul clienților USV din următoarele considerente. În cazul în care pe parcursul zilei pe piețele valutare externe se atestă o fluctuație majoră a cursurilor valutare străine cotate (preponderent dolar USD față de Euro), USV trebuie să aibă posibilitatea de a reacționa la aceste fluctuații, stabilind un curs valutar adecvat cererii și ofertei, satisfăcînd în acest mod cerințele consumatorilor.</p> <p>Lipsa posibilității de a modifica pe parcursul zilei cursurile de cumpărare/vânzare, implică stabilirea de către USV la începutul programului său de lucru a cursurilor de cumpărare/vânzare cu o marjă care ar acoperi posibile fluctuații nefavorabile ale cursurilor valutare pe piața valutară. Or, în acest sens, această situație nu este în favoarea clienților USV.</p>
----	--	--	---	---

	persoane fizice (principiile /motivele de modificare a cursului valutar etc.);”;		„(9) Unitățile de schimb valutar nu au dreptul să modifice în decursul programului lor de lucru cursurile de cumpărare și vânzare stabilite pentru operațiunile de schimb valutar în numerar cu persoane fizice.”.	
52	27.Articolul 43:... articolul se completează cu alineatul (9 ¹) cu următorul cuprins: „(9 ¹) Unitatea de schimb valutar urmează să elaboreze și să dispună la momentul începerii activității de schimb valutar, precum și să implementeze proceduri interne care vor reglementa modalitatea de modificare în decursul programului de lucru a cursurilor de cumpărare și/sau vânzare pentru operațiunile de schimb valutar cu persoane fizice (principiile /motivele de modificare a cursului valutar etc.);”;	Ministerul Economiei	La art.I pct.27 din proiect: Art.43 alin.(9¹): nu susținem propunerea privind oferirea dreptului unităților de schimb valutar de a stabili de sine stătător procedurile care vor reglementa modalitatea de modificare în decursul programului de lucru a cursului de cumpărare/vânzare a valutei către persoanele fizice. Considerăm oportună elaborarea acestor norme de către Banca Națională a Moldovei.	<u>Nu se acceptă</u> Potrivit prevederilor art.43 din LRV, unitățile de schimb valutar au dreptul de a stabili în mod independent cursurile de cumpărare și vânzare. Avînd în vedere că drept bază pentru modificarea în decursul programului de lucru a cursurilor de schimb valutar pot servi diverși factori (afît interni cît și externi), precum și ținînd cont de principiile economiei de piață considerăm adecvat ca fiecare unitate de schimb valutar în parte să-și determine procedurile interne care vor stabili modalitatea de modificare a cursurilor valutare. Este important ca aceste proceduri interne să ofere claritate în privința principiilor și motivelor de modificare a cursului valutar de către unitatea respectivă. La elaborarea acestor proceduri urmează a lua în considerare și alte prevederi legale aferente stabilirii cursurilor valutare (de ex., stabilirea cursurilor prin dispoziția administratorului, perfectarea acestora conform cerințelor stabilite în Regulamentul privind unitățile de schimb valutar, afișarea informației referitoare la cursurile de schimb valutar la loc vizibil pînă la începerea efectuării operațiunilor de schimb valutar). Principiile /motivele de modificare a cursurilor valutare, procesele de modificare în funcție de structura organizatorică și politicile interne ale USV urmează a fi determinate /stabilite de fiecare USV de sine stătător în documentele sale interne.
53	27.Articolul 43: ... articolul se completează cu alineatele (16) și (17) cu următorul cuprins: „(16) La stabilirea de către unitatea de schimb valutar a cursurilor de cumpărare	Ministerul Finanțelor	La art.I pct.27 din proiect: La pct.27 privind completarea art.43 cu alin.(17) propunem specificarea tuturor cerințelor suplimentare ce pot fi impuse de către Banca Națională a Moldovei privind modul de stabilire a cursurilor de cumpărare/	<u>Nu se acceptă</u> Necesitatea acestor prevederi este dictată de faptul că unele unități de schimb valutar au tendința de a ”inventa” metode noi de stabilire și afișare pe panoul de reclamă a cursurilor de cumpărare /vânzare care au drept scop inducerea în eroare a

	<p>și vânzare, precum și a comisioanelor în cazul utilizării aparatelor de schimb valutar se aplică în mod corespunzător prevederile alin.(1), (3), (4), (5), (7), (8), (8¹), (8²), (9), (9¹), (10), (11), (12).</p> <p>(17) În vederea asigurării protecției drepturilor clienților unităților de schimb valutar, Banca Națională a Moldovei este în drept de a stabili cerințe suplimentare referitoare la modul de stabilire de către unitățile de schimb valutar a cursurilor de cumpărare /vânzare și de afișare a cursurilor valutare pe panoul de reclamă și pe ecranul aparatului de schimb valutar.”.</p>		<p>vânzare și afișare a cursurilor valutare sau indicarea actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei ce prevăd sau urmează să prevadă cerințele suplimentare privind modul de stabilire a cursurilor de vânzare/cumpărare.</p>	<p>clienților (de ex., nu utilizează același spațiu între cifre pe panou, manipulează cu zeroul), fapt care ar putea conduce la prejudicierea intereselor clienților .</p> <p>Avînd în vedere imposibilitatea cunoașterii și prezicerii tuturor metodelor de manipulare, iar specificarea acestora ar implica descrierea în lege a unor aspecte tehnice, considerăm că aceste aspecte urmează a fi reglementate prin actele normative ale BNM, fapt care va permite de a reacționa prompt la aceste devieri. Cerințele suplimentare menționate vor fi introduse într-un regulament elaborat de BNM urmare intrării în vigoare a legii supuse avizării.</p> <p>Totodată, pentru precizare, la alin.(17), după cuvintele ”<i>cerințe suplimentare</i>” se introduc cuvintele ”<i>de ordin tehnic</i>”.</p>
54		<p>Consiliul Concurenței</p>	<p>La art.I pct.27 din proiect:</p> <p>Conform pct.27 din proiect, propunem de completat art.43 al LRV cu alin.(17), potrivit căruia, „În vederea asigurării protecției drepturilor clienților unităților de schimb valutar, Banca Națională a Moldovei este în drept de a stabili cerințe suplimentare referitoare la <i>modul de stabilire de către unitățile de schimb valutar a cursurilor de cumpărare /vânzare</i> și de afișare a cursurilor valutare pe panoul de reclamă și pe ecranul aparatului de schimb valutar”.</p> <p>Potrivit art.40 alin.(1), art.43 alin.(3)-(4) ale LRV, unitățile de schimb valutar își stabilesc în mod independent cursurile de cumpărare și vânzare a valutei străine pentru efectuarea operațiunilor de schimb valutar. În acest context, atragem atenția că intervenția autorității de reglementare în stabilirea cursurilor valutare urmează a fi efectuată cu respectarea prevederilor legale enumerate, în vederea evitării restrîngerii concurenței între unitățile de schimb valutar. Or, cursurile de cumpărare și vânzare a valutei străine urmează să se</p>	<p>Comentarii</p> <p>Potrivit prevederilor art.4 alin.(2) din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei ”...:Banca Națională promovează și menține un sistem financiar bazat pe principiile pieței...”, fapt care în mod aprioric implică respectarea de către BNM a principiilor economiei de piață, neîntreprinderea de acțiuni care ar avea ca efect restrîngerea, împiedicarea sau denaturarea concurenței și care ar limita independența unităților de schimb valutar în privința stabilirii cursurilor de cumpărare și vânzare a valutei străine.</p> <p>Suplimentar, a se vedea comentariile la pct.52 și pct.53 din prezenta Sinteză.</p>

			determine în procesul liberei concurențe.	
55		Inspectorat Fiscal Principal de Stat	La proiectul de lege: Propunem de a completa legea cu următoarea prevedere: <i>„Până la începerea efectuării operațiunilor de cumpărare și vânzare a valurilor, în incinta unităților de schimb valutar urmează de afișat la vedere speci­me­nele bonurilor de casă (informație pentru clienți)”.</i>	<u>Nu se acceptă</u> Nu este obiectul de reglementare al LRV afișarea în incinta unităților de schimb valutar a speci­me­ne­lor bonurilor de casă. Opinăm că regula propusă urmează a fi aceeași pentru toate entitățile care efectuează decontări în numerar și ar putea fi inclusă în legislația fiscală (de ex., Codul fiscal), care impune obligativitatea aplicării mașinilor de casă și control.
56	28. Articolul 44: articolul se completează cu alineatele (3 ¹) și (4 ¹) cu următorul cuprins: ... „(3 ¹) Documentele care servesc drept dovadă a introducerii aporturilor banești în capitalul social al caselor de schimb valutar /majorării capitalului social se stabilesc de Banca Națională a Moldovei.”; ... alineatul (10) va avea următorul cuprins: „(10) Casa de schimb valutar efectuează prin ghișee operațiuni de schimb valutar în numerar cu persoane fizice în încăperea care trebuie să corespundă cerințelor minime stabilite de Banca Națională a Moldovei. Cu astfel de încăperi urmează a fi asigurate toate filialele casei de schimb valutar. Aceste încăperi nu pot fi utilizate de către o altă casă de schimb valutar pentru desfășurarea activității sale.”.	Ministerul Economiei	La art.I pct.28 din proiect: Normele din art.44 alin.(3¹) și alin.(10) contravin art.9 lit.p) din Legea nr.780 din 27.12.2001 privind actele legislative, care stabilește că doar prin lege organică se reglementează stabilirea normelor materiale și procedurale de inițiere, desfășurare și lichidare a afacerii (activității de întreprinzător), precum și de control asupra afacerii.	<u>Nu se acceptă</u> Prevederile art.44 alin.(3 ¹) și alin.(10) prima propoziție din LRV sînt în corespundere cu art.9 alin.(3) lit.q) din Legea nr.780 din 27.12.2001 privind actele legislative, care stabilește că prin lege organică se reglementează și „ <i>stabilirea limitelor de reglementare a activității de întreprinzător pentru Guvern și/sau pentru autoritățile administrației publice</i> ”. De asemenea, potrivit art.9 alin.(2 ¹) din Legea nr.317 din 18.07.2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale, „ <i>limitele de reglementare pentru Guvern și/sau pentru autoritățile administrației publice și instituțiile abilitate prin lege cu funcții de reglementare și de control sînt stabilite, pentru fiecare caz aparte, prin legi</i> ”. În acest context, scopul prevederilor din proiect indicate mai sus și este de a stabili limitele de reglementare de către BNM în actele sale normative a anumitor aspecte secundare, tehnice (de ex., tipul de documente care vor servi drept dovadă a introducerii aporturilor în capitalul social al casei de schimb valutar).
57	28. Articolul 44:	Ministerul Finanțelor	La art.I pct.28 din proiect: Propunem specificarea în pct.28 privind completarea art.44 cu prevederi aferente asigurării integrității mijloacelor biroului de	<u>Se acceptă de principiu</u> Unitățile de schimb valutar, la fel ca și orice agent economic care prestează servicii contra plată, operînd cu mijloace

			schimb valutar și a securității clienților acestuia.	<p>bănești proprii, au interesul de a întreprinde măsuri în vederea asigurării integrității mijloacelor bănești, securității personalului implicat în prestarea serviciilor, precum și a clienților săi.</p> <p>Totuși, avînd în vedere că în ultima perioadă s-au atestat mai multe cazuri de atacuri asupra unităților de schimb valutar, considerăm oportun de a păstra în lista documentelor care se prezintă la BNM pentru obținerea licenței pentru desfășurarea activității de schimb valutar a <u>documentului care confirmă asigurarea cu pază a casei de schimb valutar</u>. Astfel, se introduc modificările corespunzătoare la art.I pct.31 și 35 din proiect (care operează modificări la art.47 alin.(2) lit.h) și alin.(4) lit.g) și din art.51 alin.(4)).</p> <p>Anumite norme aferente asigurării integrității mijloacelor bănești se conțin în Cerințele minime față de încăperile caselor de schimb valutar (filialelor acestora) în care se efectuează nemijlocit operațiuni de schimb valutar în numerar cu persoane fizice, stabilite de BNM prin actul său normativ. Cerințele în cauză prevăd că, casele de schimb valutar nu sînt exonerate de obligativitatea respectării altor prevederi ale legislației în vigoare stabilite în vederea asigurării integrității mijloacelor bănești și a altor valori.</p>
58	29.Articolul 45: ... alineatul (2) se abrogă;	BC „ProCreditBank” SA	La art.I pct.29 din proiect: Abrogarea alin.(2) din art.45 o considerăm benefică. Ca urmare a acestei modificări, banca vine cu propunerea de a oferi posibilitatea de retragere a numerarului din unitatea de schimb valutar pe parcursul zilei operaționale.	<u>Comentarii</u> Prin abrogarea prevederilor expuse la alin.(2) al art.45 a fost lăsat la discreția băncii licențiate modul de gestionare a lichidităților deținute de aceasta, suma de mijloace bănești cu care urmează a fi asigurat birourile de schimb valutar ale acesteia, alimentarea sau retragerea pe parcursul zilei operaționale a numerarului din birourile sale de schimb valutar.
59	29.Articolul 45:... la alineatul (3) prima propoziție, cuvîntul „punctului” se substituie cu cuvîntul „biroului”, iar în final propoziția se completează cu textul „și despre instalarea aparatului de schimb valutar,	Ministerul Economiei	La art.I pct.29 din proiect: Art.45 alin.(3): sintagma „ <i>documentelor în datele cărora au survenit modificări</i> ” poartă un caracter netransparent și abuziv și urmează a fi substituită cu norme certe. Obiecția este valabilă și pentru art.47 alin.(2)	<u>Se acceptă de principiu</u> La pct.29 din proiect, prin care se operează modificări la art.45 alin.(3) textul „, <i>cu anexarea, dacă este cazul, a documentelor în datele cărora au survenit modificări</i> ” se exclude.

	cu anexarea dacă este cazul a documentelor în datele cărora au survenit modificări”.		lit.p), alin.(4) lit.1) și alin.(6) lit.k).	Totodată, la pct.25 din proiect, prin care alin.(5) al art.41 se expune în redacție nouă, textul ”, <i>precum și documentele care se anexează la înștiințarea în cauză</i> ” se exclude. Obiecțiile expuse la art.47 alin.(2) lit.p), alin.(4) lit.1) și alin.(6) lit.k) nu sunt relevante, deoarece aceste prevederi nu se regăsesc în proiectul de lege, prezentat spre avizare repetată.
60	31. Articolul 47: la alineatul (2): la litera d), după cuvântul „documentul” se introduce textul „(conform cerințelor stabilite de Banca Națională a Moldovei)”;	BC „Mobiasbancă” SA	La art.I pct.31 din proiect: La art.47 alin.(2) lit.d) propunem de stabilit că documentul care confirmă existența în contul casei de schimb valutar deschis la o bancă licențiată a aporturilor bănești în capitalul social al acesteia să fie semnat doar de administratorul băncii licențiate, urmînd a fi exclusă necesitatea semnării și de contabilul-șef. Modificarea dată va optimiza procesul de eliberare a documentului respectiv de către băncile care dispun doar de un contabil-șef.	<u>Nu se acceptă</u> Potrivit art.47 alin.(2) lit.d) din LRV, documentul care confirmă existența în contul casei de schimb valutar deschis la o bancă licențiată a aporturilor bănești în capitalul social al acesteia va fi prezentat la BNM conform cerințelor stabilite de BNM în actele sale normative, în cazul dat, în Regulamentul cu privire la unitățile de schimb valutar. BNM va examina propunerea în cadrul operării eventualelor amendamente la regulamentul menționat.
61	31. Articolul 47: la alineatul (1): litera a) va avea următorul cuprins: „a) denumirea, forma juridică de organizare, sediul, IDNO, data înregistrării de stat, genul de activitate a casei de schimb valutar, numele și prenumele administratorului și IDNP al acestuia, denumirea /numele și prenumele asociațiilor, IDNP sau IDNO ai acestora, mărimea capitalului social și cota de participare a fiecărui asociat;”; la alineatul (3): litera a) va avea următorul cuprins: „a) denumirea, forma juridică de organizare, sediul, IDNO, data înregistrării de stat, genul de activitate a	Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova	La art.I pct.31 din proiect: La art.47 din lege, în privința sintagmelor de genul „anexarea ... copiilor autentificate...a actelor de identitate” (luînd în considerare prevederile art.9 al Legii privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte și art.4 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal), propunem completarea unor astfel de sintagme din cadrul pct.31 al proiectului cu următorul text „... <i>preventiv luîndu-se măsuri în vederea neadmiterii colectării și prelucrării ulterioare a unui volum excesiv de date în raport cu scopul declarat la momentul colectării acestor date.</i> ”. Subliniem că, potrivit Legii privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte,	<u>Nu se acceptă</u> Potrivit art.5 alin.(2) și (4) din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei, BNM are dreptul de a prelucra datele cu caracter personal obținute în exercitarea atribuțiilor prevăzute de prezenta lege fără consimțămîntul subiecților datelor cu caracter personal, iar prelucrarea datelor cu caracter personal obținute de către BNM se realizează în conformitate cu prevederile legislației privind protecția datelor cu caracter personal. Prevederi mai detaliate în privința neadmiterii colectării și prelucrării ulterioare a unui volum excesiv de date pot fi incluse în actele normative ale BNM, elaborate în scopul executării LRV.

	<p>casei de schimb valutar, numele și prenumele administratorului și IDNP al acestuia, denumirea /numele și prenumele asociaților, IDNP sau IDNO ai acestora, mărimea capitalului social și cota de participare a fiecărui asociat;”;</p> <p>la alineatul (5):</p> <p>litera a) va avea următorul cuprins:</p> <p>„a) denumirea, forma juridică de organizare, sediul, IDNO, data înregistrării de stat a -hotelului, numele și prenumele administratorului și IDNP al acestuia, denumirea /numele și prenumele asociaților, IDNP sau IDNO ai acestora, genul de activitate aferent prestării serviciilor hoteliere;”;</p>		<p>un atare act poate conține un volum mare de date cu caracter personal, precum: nume, prenume, IDNP, imaginea foto, semnătura etc., precum și unele care ar prezenta slabă relevanță pentru BNM, cum ar fi: înălțimea, culoarea ochilor, locul de naștere, participarea la vot, evidența militară.</p> <p>Respectiv, este important ca prelucrarea datelor cu caracter personal din cadrul buletinului de identitate să corespundă principiului caracterului neexcesiv în raport cu scopul urmărit (conform art. 4 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal), fiind astfel clar identificate care anume date cu caracter personal sînt necesare și care nu (acestea de la urmă urmînd a fi excluse).</p>	
62	<p>la alineatul (7):</p> <p>prima propoziție, textul „alin.(1)–(6)” se substituie cu textul „alin.(1)–(6¹)”, iar în final se completează cu textul „și a actelor de identitate /actelor de înregistrare ale asociaților /acționarilor nerezidenți, care se prezintă în copii autentificate de către administratorul casei de schimb valutar”;</p>	<p>Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova</p>	<p>La art.I pct.31 din proiect:</p> <p>În cadrul pct.31 al proiectului s-a constatat intenția BNM de colectare a IDNP-ului asociaților companiilor ce prestează servicii de schimb valutar (similar situației administratorilor acestora).</p> <p>Potrivit art.9 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal, prelucrarea IDNP-ului al persoanei fizice, a amprentelor digitale sau a altor date cu caracter personal avînd o funcție de identificare de aplicabilitate generală poate fi efectuată în următoarele condiții:</p> <ul style="list-style-type: none"> - subiectul datelor cu caracter personal și-a dat consimțămîntul; - prelucrarea este prevăzută în mod expres de legislație. <p>Subliniem că IDNP-ul reprezintă o combinație numerică de importanță semnificativă, care individualizează în mod unic o persoană fizică, constituind un instrument de verificare a stării civile a acesteia și de identificare în cadrul sistemelor informaționale de stat,</p>	<p><u>Nu se acceptă</u></p> <p>Suplimentar la cele reflectate la pct.61 din prezenta Sinteza – CNPDCP - la art.I pct.31 din proiect:</p> <p>Prezentarea la BNM, în cadrul procesul de licențiere, a IDNP-lui asociațiilor/acționarilor este dictată de necesitatea ajustării cadrului normativ aferent activității USV la cerințele internaționale în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului. În particular, cerințele în cauză se referă la necesitatea cunoașterii proprietarilor entităților raportoare (la care se atribuie și USV) și au drept scop prevenirea folosirii entităților în cauză de către grupuri criminale organizate sau de către asociațiile acestora. Informația privind IDNP persoanei fizice este unicul element care nu se modifică pe parcursul vieții comparativ cu documentul de identitate, numele /prenumele acesteia.</p>

			<p>oferind posibilitatea accesului, de către utilizatorii autorizați, la un volum sporit de date integrate și generalizate sub orice profil de relevanță socio-economică.</p> <p>În situația proiectului examinat, Centrul nu poate desprinde cu celeritate care ar fi necesitatea și scopul solicitării IDNP-ului asociațiilor - persoane fizice (similar cerințelor față de administrator, care la rândul lor ar fi unele rezonabile în contextul răspunderii pe care o poartă aceste persoane) în documentele/informațiile ce urmează a fi prezentate la BNM.</p> <p>Or, în cazul intenției BNM de a expune posibilitatea prelucrării IDNP-ului într-un act legislativ, inițial trebuie asigurată respectarea principiul caracterului adecvat, pertinent și neexcesiv al acestor categorii de date cu caracter personal prin raportare la scopul în care sînt colectate și ulterior prelucrate, potrivit art. 4 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal.</p> <p>De altfel, utilizarea IDNP-ului urmează a fi efectuată numai în limitele scopului stabilit, interzicîndu-se dezvăluirea către destinatari, cu excepția existenței consimțămîntului subiectului pentru aceasta sau o prevedere legală expresă în acest sens, inclusiv luîndu-se măsuri tehnice și organizatorice necesare asigurării unui nivel de securitate și confidențialitate adecvat în ceea ce privește riscurile prezentate de prelucrare și caracterul acestei categorii prelucrate, în conformitate cu cerințele stabilite de legislația privind protecția datelor cu caracter personal.</p> <p>Or, dacă prelucrarea IDNP-ului nu este suficient întemeiată legal, ar fi oportună utilizarea în locul acestuia a altui identificator, cum ar fi seria și numărul buletinului de</p>	
--	--	--	---	--

			identitate, avînd de asemenea, calitate de identificator important al persoanei fizice.	
63	<p>31. Articolul 47: la alineatul (2): litera a) se abrogă; literele b) și c) vor avea următorul cuprins: „b) documentul care confirmă împuternicirile persoanei de a semna (depune) cererea respectivă - în cazul în care cererea de eliberare a licenței este semnată (depusă) de către o altă persoană decît administratorul întreprinderii; c) extrasul din registrul acționarilor (eliberat cel mai tîrziu cu 2 luni înainte de data depunerii cererii) - în cazul societății pe acțiuni;” ... litera i) va avea următorul cuprins: „i) cazierile judiciare eliberate de către autoritatea abilitată a Republicii Moldova pe numele asociațiilor /acționarilor, administratorului, adjunctului acestuia și contabilului-șef, care confirmă că persoana nu este înscrisă în Registrul informației criminalistice și criminologice al Republicii Moldova, cu anexarea, în cazul asociațiilor /acționarilor care sînt nerezidenți, a copiilor autentificate de către administratorul casei de schimb valutar a actelor de identitate /actelor de înregistrare ale acestora. Pentru nerezidenți se prezintă suplimentar documente similare eliberate de statul respectiv, care confirmă că persoana nu are antecedente penale;”</p>	Ministerul Economiei	<p>La art.I pct.31 din proiect:</p> <p>Art.47 alin.(2) lit.a), c) și i): cu referință la modificările aduse art.47 care prevede că pentru obținerea licenței, persoanele trebuie să prezinte „<i>decizia de înregistrare a casei de schimb valutar, eliberată de organul de stat abilitat cu dreptul de înregistrare de stat; extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice (eliberat cel mai tîrziu cu 2 luni înainte de data depunerii cererii); cazierile judiciare eliberate de către autoritatea abilitată a Republicii Moldova</i>”, este de menționat că, conform art.21 alin.(3) al Legii nr.161 din 22.07.2011 privind implementarea ghișeului unic în desfășurarea activității de întreprinzător „<i>Autoritatea nu poate solicita acte confirmative în suportul informației declarate în cazul cînd această informație poate fi obținută direct sau indirect de autoritatea în cauză</i>”. Astfel, Banca Națională a Moldovei fără implicarea agentului economic poate obține informația confirmativă prin interacțiunea electronică la bazele de date ale autorităților publice vizate.</p>	<p><u>Comentarii</u></p> <p>Cu referire la obiecția expusă la art.47 alin.(2) lit.a) și c) aceasta nu este concludentă, deoarece proiectul de lege prezentat spre avizare repetată nu prevede prezentarea deciziei de înregistrare a casei de schimb valutar. Documentul indicat la lit.c), și anume extrasul din registrul acționarilor, nu reprezintă un document care se eliberează de o anumită autoritate publică.</p> <p>Referitor la prezentarea la BNM a cazierelor judiciare, de menționat următoarele: Avînd în vedere că rațiunea Legii nr.161 din 22.07.2011 privind implementarea ghișeului unic în desfășurarea activității de întreprinzător derivă din principiile prevăzute de Legea privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător și Legea privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător (care exceptează genurile de activitate de pe piața financiară (bancară și nebancară) din domeniul lor de aplicare), eliberarea actelor permissive de către BNM nu se include în sfera de aplicare a Legii privind implementarea ghișeului unic în desfășurarea activității de întreprinzător.</p>

64	<p>40. Articolul 56:... articolul se completează cu alineatul (5¹) cu următorul cuprins: „(5¹) În situația unei crize financiare sistemice, definite astfel de organul național instituit pentru gestionarea crizelor financiare sistemice, suplimentar la măsurile de salvagardare menționate la alin.(5), Banca Națională a Moldovei, în consultare cu Guvernul, este în drept de a lua decizia de interzicere sau limitare a retragerilor de valută străină (în numerar și/sau fără numerar) din conturile în valută străină deschise la bănci licențiate, precum și din conturile de plăți în valută străină deschise la prestatorii de servicii de plată nebankari rezidenți, permițând retragerea doar a monedei naționale.”.</p>	<p>BC „Mobiasbancă” SA</p>	<p>La art.I pct.40 din proiect: Considerăm că prevederile art.56 alin.(5¹) sunt excesive. Măsurile prevăzute de acest alineat limitează drepturile deponenților care inițial depun la bănci valută străină, dar și vor avea efect negativ asupra motivației investitorilor străini și partenerilor internaționali de a menține mijloace bănești în conturile băncilor din RM. De asemenea, această modificare va avea impact diferit asupra lichidității băncilor – nu este corect de a interzice/ limita retragerile în valută străină până la nivel identic pentru toate băncile, fiecare bancă având nivel de lichiditate diferit. Introducerea clauzei date va majora riscul de înrăutățire a situației financiare a băncilor licențiate.</p>	<p><u>Comentarii</u></p> <p>Aplicarea măsurilor de salvagardare este în corelare cu practica internațională. Prevederile Acordului de Asociere prevăd dreptul statului de a aplica măsuri de salvagardare în cazul în care circulația capitalului în/din RM cauzează sau poate cauza dificultăți serioase în promovarea politicii monetare și/sau valutare. De asemenea, prevederile art.56 din LRV sunt compatibile cu prevederile articolului 66 din capitolul 4 „Capitalurile și plățile” Titlul IV „Liberă circulație a persoanelor, serviciilor și a capitalurilor” partea a treia „Politicile și acțiunile interne a Uniunii Europene” din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. Măsurile de salvagardare menționate la art.56 alin.(5¹) au un caracter de excepționalitate, deoarece acestea pot fi aplicate doar în situația unei crize financiare sistemice, când retragerile masive de valută străină nu ar putea fi acoperite de bănci și BNM. De notat că măsurile de salvagardare menționate se referă la retragerile de valută străină, permițând retragerea doar a monedei naționale. La luarea deciziei de aplicare a măsurilor de salvagardare se va ține cont că aceste măsuri pot fi aplicate tuturor sau unor anumite categorii de rezidenți și nerezidenți. În funcție de situație, BNM va aplica tot setul sau o parte de măsuri de salvagardare prevăzute de lege (principiu de proporționalitate).</p>
65		<p>Ministerul Finanțelor</p>	<p>La art.I pct.40 din proiect: La pct.40 privind completarea art.56 cu alin.(5¹), accentuăm, că legislația existentă nu prevede o definiție a noțiunii de „criză financiară sistemică”, nefiind cunoscute și determinate criteriile de apreciere a unei eventuale crize financiare sistemice, în cazul dat, evidențiindu-se necesitatea de a completa legislația în domeniul bancar și valutar prin definirea noțiunii respective, stabilind și criteriile de apreciere a crizei menționate. De altfel, prin Hotărârea Guvernului nr.449 din 02.06.2010, în vederea realizării unor acțiuni</p>	<p><u>Nu se acceptă</u></p> <p>Definiția noțiunii de „<i>criză financiară sistemică</i>”, precum și reglementarea acestor crize (inclusiv crearea, funcțiile și atribuțiile organului național instituit pentru gestionarea crizelor financiare sistemice) nu poate fi obiectul legislației valutare, deoarece situații de criză financiară sistemică vizează nu doar domeniul valutar și sectorul bancar, dar și alte domenii aferente sectorului financiar. Legislația valutară poate să prevadă numai măsurile specifice domeniului dat, care se încadrează în setul de măsuri ce pot fi aplicate în cazul crizei financiare sistemice. De menționat că, ținând cont de practica europeană, la data de</p>

			<p>prompte în caz de șocuri financiare extraordinare, a fost creat Comitetului Național de Stabilitate Financiară, printre atribuțiile căruia se regăsește gestionarea crizelor financiare extraordinare.</p>	<p>02.06.2010, Guvernul Republicii Moldova a aprobat Hotărârea nr.449 cu privire la crearea Comitetului Național de Stabilitate Financiară (CNSF), în componența căruia au fost desemnați prim-ministrul, președintele Comisiei economie, buget și finanțe a Parlamentului, guvernatorul BNM, ministrul finanțelor, viceprim-ministru, ministrul economiei, președintele CNPF, secretarul general al Guvernului, directorul general executiv al Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar.</p>
66		<p>Ministerul Economiei</p>	<p>La art.I pct.40 din proiect: Art.56 alin.(5¹): În scopul excluderii interpretărilor echivoce și eventualilor abuzuri în aplicarea normelor stabilite este necesar de prevăzut expres care este organul național instituit pentru gestionarea crizelor financiare sistemice, precum și informarea publicului referitor la stabilirea situației de criză financiară sistemică.</p>	<p>Potrivit prevederilor hotărârii menționate, definirea crizelor financiare sistemice ține de atribuțiile CNSF. De asemenea, în contextul experienței europene, la data de 28.02.2011, membrii comitetului sus-menționat au semnat Memorandumul de înțelegere privind menținerea stabilității financiare în Republica Moldova, care stabilește că CNSF este un <u>organ de nivel înalt (național)</u> care își va asuma obligația și responsabilitatea generală de gestionare și abordare a crizei financiare sistemice. Potrivit memorandumului, principalele atribuții ale <u>CNSF</u> vizează, în particular, gestionarea crizelor financiare extraordinare, <u>definirea crizelor sistemice</u>, prezentarea propunerilor de politici și măsuri în scopul protejării depozitelor, capitalizarea și recapitalizarea băncilor etc.</p> <p>În partea ce se referă la definirea crizei financiare sistemice, memorandumul specifică că, criza financiară sistemică apare atunci când una sau mai multe instituții financiare au probleme destul de serioase cu un impact negativ semnificativ asupra economiei reale. În privința stabilității financiare memorandumul prevede că, stabilitatea financiară poate fi definită ca o situație în economie, caracterizată prin lipsa dezechilibrelor ce ar putea cauza o corecție negativă a piețelor financiare, apariția unei crize financiare sistemice sau incapacitatea instituțiilor financiare de a menține efectuarea uniformă a operațiunilor financiare.</p> <p>De notat că pe pagina web oficială a Cancelariei de stat este publicat (18.07.2012) proiectul de lege privind Comitetul Național pentru Stabilitate Financiară, care are drept scop crearea cadrului normativ necesar pentru cooperarea eficientă a tuturor instituțiilor publice responsabile de supravegherea</p>

				sistemului financiar, avînd ca obiectiv coordonarea acțiunilor de prevenire și gestionare a șocurilor financiare extraordinare și de menținere a stabilității sistemului financiar național.
67	43. Articolul 62: articolul se completează cu alineatul (4 ¹) cu următorul cuprins: „(4 ¹) În cadrul controlului pe teren funcționarii Băncii Naționale a Moldovei desemnați să efectueze controlul au dreptul să utilizeze pentru atestarea faptelor constatate mijloace tehnice (audio, video, foto) și să atragă unul sau mai mulți martori asistenți.”;	BC „Mobiasbancă” SA	La art.I pct.43 din proiect: Referitor la propunerea de amendare a art.62 cu alin.(4¹) , nu susținem implicarea martorilor la efectuarea controlului activității unităților de schimb valutar. Considerăm inoportună implicarea unor terțe persoane care pot avea acces inclusiv la date cu caracter personal de care dispun unitățile de schimb valutar.	<u>Comentarii</u> Atragerea martorilor în procesul de efectuare a controlului la unitățile de schimb valutar este binevenită în cazul în care este necesar de a constata un fapt (de ex., un fapt care reprezintă o încălcare potrivit legii), care ulterior nu poate fi probat altfel . Posibilitatea atragerii martorilor în cadrul controalelor este prevăzută și în Legea nr.131 din 08.06.2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător. Obligativitatea păstrării de către martori a secretului asupra informațiilor ce constituie secret comercial, bancar și alt secret protejat de lege sau al datelor cu caracter personal de care a luat cunoștință în legătură cu controlul este` obiectul actului normativ al BNM care reglementează unitățile de schimb valutar.
68	44. Articolul 63: ... (6) Aplicarea de către Banca Națională a Moldovei a sancțiunilor față de unitățile de schimb valutar se efectuează în urma constatării de către Banca Națională a Moldovei a încălcărilor în cadrul controalelor pe teren și controalelor din oficiu a activității unităților de schimb valutar respective.”.	Centrul Național Anticorupție (Serviciul Prevenire și Combatere Spălării Banilor)	La art.I pct.44 din proiect: La art.63 alin.(6) se completează după cum urmează: <i>„(6) Aplicarea de către Banca Națională a Moldovei a sancțiunilor față de unitățile de schimb valutar se efectuează în urma constatării de către Banca Națională a Moldovei a încălcărilor în cadrul controalelor pe teren, controalelor din oficiu a activității unităților de schimb valutar respective, precum și în baza rezultatelor controalelor efectuate de către alte organe ale controlului valutar.”.</i>	<u>Nu se acceptă</u> Art.58 alin.(1) din LRV stabilește lista instituțiilor și organelor care sînt desemnate drept organe ale controlului valutar. În privința unităților de schimb valutar, pe lângă BNM aceste organe sînt organele fiscale (în contextul cerințelor legislației fiscale) și Serviciul Prevenire și Combatere Spălării Banilor CNA (în contextul cerințelor legislației în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor). Potrivit alin.(4) al aceluiași articol, organele controlului valutar efectuează controlul asupra respectării legislației valutare <u>în limita competenței sale</u> și în corespundere cu prevederile legislației Republicii Moldova. Avînd în vedere faptul că printre împuternicirile organelor controlului valutar se numără efectuarea, dar numai <u>în limita competenței lor</u> , a controalelor asupra respectării prevederilor legislației valutare, precum și aplicarea sancțiunilor prevăzute de legislație, considerăm inadecvat ca BNM să aplice

				sanctiuni unităților de schimb valutar în baza rezultatelor controalelor efectuate de alte organe ale controlului valutar.
69	47. Articolul 65: alineatul (1):... la litera c), cuvintele „sau deteriorate” se exclud; literele d) și e) vor avea următorul cuprins: „d) nerespectarea de către casa de schimb valutar cel puțin a uneia din cerințele stabilite la art.44 alin.(1)–(3), (4), (5), (6);	Ministerul Finanțelor	La art.I pct.47 din proiect: La pct.47 nu este clară fundamentarea propunerii de excludere a sintagmei „sau deteriorate” din art.65 alin.(1) lit.c).	Comentarii Deoarece art.53 din LRV nu stabilește un termen de depunere a cererii de eliberare a duplicatului pentru cazurile în care licența (copia autorizată de pe licență) a fost deteriorată, aplicarea prevederilor art.65 alin.(1) lit.c) este imposibilă, fapt care a determinat excluderea sintagmei „sau deteriorate”.
70	47. Articolul 65: alineatul (1):... la litera c), cuvintele „sau deteriorate” se exclud; literele d) și e) vor avea următorul cuprins: „d) nerespectarea de către casa de schimb valutar cel puțin a uneia din cerințele stabilite la art.44 alin.(1)–(3), (4), (5), (6);	Centrul Național Anticorupție (Serviciul Prevenire și Combatere Spălării Banilor)	La art.I pct.47 din proiect: La art.65 alin.(1) lit.d) norma urmează să fie expusă în următoarea redacție: „d) nerespectarea de către casa de schimb valutar cel puțin a uneia din cerințele stabilite la art.42 alin.(3 ¹), art.44 alin.(1)-(3), (4), (5), (6)”.	Nu se acceptă Avînd în vedere neacceptarea propunerii de completare a art.42 cu alin.(3 ¹) (vezi pct.31 din prezenta Sinteză), expunerea într-o redacție nouă art.65 alin.(1) lit.d) este irelevantă.
71	47. Articolul 65: la alineatul (2), textul „stabilirii temeiurilor pentru aceasta” se substituie cu textul „constatării încălcării”, iar cifra „2” se substituie cu cifra „6”;	Ministerul Finanțelor	La art.I pct.47 din proiect: Nu este clar motivul prelungirii termenului de suspendare a activității titularului de licență.	Comentarii Majorarea termenului de suspendare a activității titularului de licență este condiționată de necesitatea sporirii nivelului de eficiența a sancțiunii în cauză, precum și de responsabilizare a administratorilor caselor de schimb valutar și ai hotelurilor, în vederea asigurării desfășurării activității licențiate conform cerințelor legale.
72	47. Articolul 65:... alineatul (5) va avea următorul cuprins: „(5) Pe perioada suspendării activității casei de schimb valutar /filialei acesteia, casa de schimb valutar nu are dreptul de a deschide filiale noi, să instaleze aparate noi de schimb valutar.”;	BC „Mobiasbancă” SA	La art.I pct.47 din proiect: La art.65, alin.(5) propunem de a-l completa cu cuvintele „precum și se sistează funcționarea aparatelor de schimb valutar existente”. În caz contrar chiar și în timpul suspendării activității casei de schimb valutar vor activa aparatele de schimb valutar ale acesteia.	Nu se acceptă În corespundere cu prevederile art.75 alin.(6) din Legea cu privire la BNM, suspendarea activității poate fi parțială sau totală și ”are ca efect interzicerea pe o anumită perioadă a desfășurării unor activități/a tuturor activităților, a activității unor subdiviziuni sau a efectuării unor operațiuni/a tuturor operațiunilor pentru care s-a eliberat licența/autorizația”. În sensul celor expuse, în cazul în care va fi luată decizia de suspendare totală a activității unei case de schimb valutar, casa de schimb valutar va înceta orice activitate, inclusiv prin intermediul unui aparat de schimb valutar.

73	<p>48. Articolul 66: alineatul (1) se completează cu literele e) – h) cu următorul cuprins: „e) neîndeplinirea de către titularul de licență, în termenul stabilit, a cerințelor stabilite în hotărârea privind suspendarea activității; f) desfășurarea de către filiala casei de schimb valutar a activității fără copia autorizată de pe licență care urmează a fi obținută conform prevederilor prezentei legi; g) hotărârea instanței judecătorești (privind intentarea procesului de insolvență sau de dizolvare a casei de schimb valutar); h) radierea casei de schimb valutar sau a hotelului din Registrul de stat al persoanelor juridice.”;</p>	Ministerul Finanțelor	<p>La art.I pct.48 din proiect:</p> <p>Considerăm oportună completarea art.66 din pct.48 al proiectului cu aspecte ce țin de retragerea licenței în cazul în care, pentru o anumită perioadă din momentul eliberării licenței nu a fost inițiată activitatea sau a fost întreruptă activitatea pentru o perioadă îndelungată.</p>	<p><u>Se acceptă</u></p> <p>Art.66 alin.(1) din LRV (art.I pct.48 din proiect) se completează cu următoarele prevederi: „i) nedemararea de către titularul de licență a activității licențiate timp de 6 luni de la data eliberării licenței; j) suspendarea de către titularul de licență a activității licențiate pe o perioadă mai mare de 6 luni.”.</p>
74		Ministerul Economiei	<p>La proiectul de lege:</p> <p>Subliniem că analiza impactului de reglementare necesită completări temeinice. În particularitate, analiza impactului trebuie să conțină argumente elocvente privind necesitatea realizării amendamentelor propuse. Argumentele trebuie să fie bazate pe analize cantitative cu identificarea eventualilor costuri și beneficii valorice, bazate pe statistici curente, astfel cum prevede art.20 lit.e) din Legea nr.780 din 27.12.2001 privind actele legislative, și anume că „<i>Analiza impactului de reglementare reprezintă argumentarea, în baza evaluării costurilor și beneficiilor, a necesității adoptării actului normativ și analiza de impact al acestuia asupra activității de întreprinzător, inclusiv asigurarea respectării drepturilor și</i></p>	<p><u>Comentarii</u></p> <p>Analiza impactului de reglementare la proiectul de lege a fost elaborată cu respectarea prevederilor legislației Republicii Moldova care reglementează acest domeniu. Analiza în cauză conține argumente care au servit drept temelie pentru operarea amendamentelor la LRV. În analiza în cauză au fost reflectate costurile (impacturile negative majore), precum și beneficiile (impacturile pozitive majore) atât pentru mediul de afaceri cât și pentru consumatori. De asemenea, au fost evaluate posibilele avantaje și dezavantaje în funcție de opțiunea ”de a nu face nimic” și opțiunea ”de a adopta proiectul de lege”. Analiza sus-menționată evidențiază, în special, domeniile cu impact semnificativ, și anume legate de procesul de notificare a angajamentelor externe, de licențiere și de desfășurare a activității unităților de schimb valutar. Nota informativă la proiectul de lege la care este anexată analiza impactului de reglementare conține anumite date statistice care au servit</p>

			<i>intereselor întreprinzătorilor și ale statului". Astfel, în analiză urmează a fi prezentate impacturile pozitive și negative în termeni cantitativi și să fie furnizate informații factorilor de decizie referitoare la magnitudinea acestora.</i>	drept argumente pentru operarea unor amendamente la LRV. Liberalizarea/simplificarea unor reglementări existente reprezintă avantaje evidente, fapt care nu necesită neapărat confirmări prin termeni cantitativi. Prezentarea altor impacturi pozitive și negative în termeni cantitativi este problematică.
75		Ministerul Economiei	La proiect: În scopul consolidării relațiilor de cooperare a autorităților publice cu societatea civilă, precum și asigurării transparenței în procesul decizional, conform prevederilor alin.(1) art.9 Legii nr.239-XVI din 13.11.2008 „Privind transparența în procesul decizional”, proiectul necesită a fi coordonat cu reprezentanții societății civile.	<u>Comentarii</u> În vederea asigurării transparenței procesului decizional proiectul de lege a fost supus consultării publice în corespundere cu prevederile Legii nr.239-XVI din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional. În cadrul consultării publice, cetățenii, asociațiile acestora, alte părți interesate (băncile comerciale, unitățile de schimb valutar, Asociația Băncilor din Moldova, Camera de Comerț Americană din Moldova (AmCham Moldova), prestatorii de servicii de plată) au avut posibilitatea de a se expune asupra proiectului de lege. De asemenea, proiectul de lege a fost transmis spre avizare autorităților și instituțiilor publice centrale. Obiecțiile și propunerile concludente ale instituțiilor și persoanelor menționate au fost luate în considerare la definitivarea proiectului de lege.
76		Centrul Național Anticorupție (Serviciul Prevenire și Combatere Spălării Banilor)	La proiect: În ceea ce privește expertiza anticorupție, aceasta urmează a fi efectuată în mod obligatoriu, în conformitate cu pct.15 din Regulamentul cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 977 din 23 august 2006, asupra proiectului definitivat.	<u>Se acceptă</u> Având în vedere faptul că proiectul de lege a fost supus avizării repetate, proiectul în cauză definitivat va fi prezentat Centrului Național Anticorupție pentru efectuarea repetată a expertizei anticorupție.
77		Ministerul Economiei	La proiect: Conform art.22 alin.(3) al Legii nr.780 din 27.12.2001 privind actele legislative, proiectul Legii în cauză urmează a fi supus, în mod obligatoriu, unei expertize anticorupție din	

			partea Centrului Național Anticorupție, pentru a se verifica dacă corespunde standardelor anticorupție naționale și internaționale, precum și pentru a preveni apariția de noi reglementări care favorizează sau pot favoriza corupția.	
78		AmCham Moldova	<p>Procedura de autorizare expusă în cadrul Secțiunilor 5, 6 din „Instrucțiunea privind angajamentele externe” este una deosebit de complicată , conținând o serie de elemente birocratice.</p> <p>Totodată, de menționat faptul că BNM își rezervă dreptul de a refuza autorizarea unor astfel de tranzacții în termen de 15 zile lucrătoare, inclusiv în cazurile neprezentării dosarului complet, sau în cazul depistării erorilor. Adicional, subliniem că pe lângă necesitatea autorizării creditelor acordate nerezidenților de către rezidenți, rezidentul este obligat de a raporta lunar toate operațiunile aferente angajamentelor externe respective.</p> <p>Prin prisma celor relatate mai sus, menționăm despre existența Strategiei naționale de dezvoltare a societății informaționale „Moldova 2020”, unul din piloni fiind <i>„Extinderea accesului și conectivității – o infrastructură TIC omniprezentă optimizată cu acces ușor, uniform și nediscriminatoriu pentru toți”</i>. În aceeași ordine de idei, Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2012 – 2015 stipulează <i>Transformarea Republicii Moldova într-un stat modern, performant, interactiv în baza utilizării tehnologiei informației și comunicațiilor.</i>” ca unul din obiectivele prioritare ale Guvernului Republicii Moldova. Astfel, prin coroborarea expunerilor de mai sus, solicităm respectuos</p>	<p><u>Comentarii</u></p> <p>Procedura de autorizare a operațiunilor valutare nu este una complicată aceasta fiind reglementată la art.55 din LRV, care prevede prezentarea la BNM a unei cereri, la care se anexează documentele relevante. În vederea simplificării procedurii de prezentare a documentelor, prin proiectul de lege se exclud normele ce țin de prezentarea la BNM a documentelor în original, stabilind dreptul BNM de a prevedea modul de prezentare a documentelor.</p> <p>Termenul de 15 zile lucrătoare este termenul maxim de examinare a cererilor, avînd în vedere complexitatea anumitor operațiuni valutare supuse autorizării, fapt care necesită o examinare detaliată și atentă.</p> <p>Cu referire la raportare, de menționat că aceasta reprezintă o măsură de control asupra operațiunilor valutare supuse autorizării, precum și de obținere a informației statistice în vederea întocmirii balanței de plăți a Republicii Moldova.</p> <p>În ceea ce privește autorizarea creditelor externe, BNM va examina oportunitatea de automatizare a procedurii de autorizare a operațiunilor în cauză, avînd în vedere:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prevederile Acordului de Asociere RM-UE care stabilește că pînă la <u>sfîrșitul celui de al 5-a an</u> de la data intrării în vigoare a Acordului vor fi revizuite măsurile adoptate și vor fi determinate modalitățile pentru continuarea liberalizării). În acest sens, proiectul de lege deja prevede liberalizarea unor operațiuni ce țin de acordarea împrumuturilor/creditelor. - numărul relativ mic de cereri de autorizare a împrumuturilor/creditelor/ garanțiilor depuse la BNM (în anul 2014 – 39 de cereri); - costurile legate de elaborarea și aplicarea procedurii

			<p>analiza oportunității:</p> <p>(1) simplificării, sau digitalizării procesului de obținere a autorizării privind acordarea creditelor de către rezidenți nerezidenților,</p> <p>(2) revizuirea proceselor de raportare ulterioară.</p>	<p>automatizate de eliberare a autorizațiilor BNM pentru efectuarea operațiunilor valutare, care ulterior vor fi liberalizate.</p>
79		BC „Mobiasbancă” SA	<p>La proiect:</p> <p>În principiu, banca susține inițiativa BNM de îndeplinire a pct.267 din Planul de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere RM-UE în perioada 2014 – 2016 pentru liberalizarea unor operațiuni valutare de capital.</p> <p>Totodată, atragem atenția că același punct al Planului de acțiuni prevede că Republica Moldova urmează să adopte măsuri care vor permite crearea condițiilor necesare pentru aplicarea progresivă a normelor UE privind libera circulație a capitalurilor.</p> <p>Pornind de la faptul că adoptarea proiectului va avea consecințe vitale asupra circulației capitalurilor din/ în RM, urmează a fi luate în considerare prevederile art.4, 5 și 13 din Legea nr.780 din 27.12.2011 privind actele legislative.</p> <p>De asemenea, în conformitate cu art.13 din Legea nr.780 din 27.12.2011 urmează a fi efectuată analiza amplă a consecințelor politice, sociale, economice și financiare a proiectului, pentru a identifica impactul acestuia. Nota informativă anexată la proiect nu aduce o claritate în acest sens.</p> <p>Astfel, prevederile art.4-5 ale Legii nr.780 din 27.12.2001 stabilesc că actul legislativ urmează să corespundă prevederilor legislației comunitare. Pornind de la faptul că promovarea proiectului are drept scop aplicarea progresivă a normelor Uniunii</p>	<p><u>Comentarii</u></p> <p>La elaborarea proiectului de lege BNM s-a condus de Legea nr.780-XV din 27.12.2001 privind actele legislative. Proiectul în cauză are drept scop îmbunătățirea cadrului legal aferent domeniului valutar, luînd în considerare angajamentele Republicii Moldova în contextul Acordului de Asociere RM-UE, precum și ținînd cont de evoluțiile pe piața financiară, monetară și valutară, consecințele crizei financiare globale, modificarea cadrului legal în domeniile conexe.</p> <p>Scopul primordial al proiectului este implementarea angajamentelor asumate de Republica Moldova conform Acordului de Asociere la capitolul mișcărilor de capital.</p> <p>Art.265 al Acordului stabilește exhaustiv tranzacțiile în cadrul cărora părțile urmează să asigure libera circulație de capital din data intrării în vigoare a Acordului. Actualmente, tranzacțiile în cauză sunt liberalizate.</p> <p>În același timp, art.267 al Acordului stipulează că în decursul <u>primilor 4 ani</u> de la intrarea în vigoare a acestuia, Părțile adoptă măsuri care permit crearea condițiilor necesare pentru aplicarea progresivă a normelor UE privind libera circulație a capitalurilor. Pînă la <u>sfârșitul celui de al 5-a an</u> de la intrării în vigoare a Acordului, vor fi revizuite măsurile adoptate și vor fi determinate modalitățile pentru continuarea liberalizării.</p> <p>Astfel, Acordul de Asociere nu obligă Republica Moldova de a liberaliza, odată cu intrarea în vigoare a acestuia, toate operațiunile valutare de capital, ci acordă Republicii Moldova posibilitatea de a liberaliza treptat operațiunile nominalizate. În acest sens, proiectul de lege corespunde politicii de liberalizare treptată a operațiunilor de capital promovate de</p>

			<p>Europene, pînă la elaborarea acestuia urma să fie efectuată o analiză amplă a acquis-ului comunitar în vederea transpunerii ulterioare a acestuia în legislația în vigoare și în special Legea nr.62 din 21 martie 2008 privind reglementarea valutară. În caz contrar, autorul riscă de fapt să nu îndeplinească obiectivele pct.267 al Planului de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova — Uniunea Europeană.</p>	<p>BNM. Proiectul conține o serie de liberalizări în acest sens, ceea ce corespunde principiului aplicării progresive a normelor UE privind libera circulație a capitalurilor. Argumentele și consecințele modificărilor respective sunt prezentate în nota informativă la proiect, parte componentă a căreia este analiza impactului de reglementare.</p> <p>Proiectul de lege operează amendamente la LRV care, la etapă elaborării acesteia, a fost supusă expertizei compatibilității cu legislația comunitară relevantă domeniului reglementării valutare (fapt reflectat la art.70 alin.(2) din LRV care indică în mod expres actele comunitare cu care legea este compatibilă).</p>
		<p><u>Nu au obiecții sau propuneri:</u></p> <p>Ministerul Afacerilor Interne Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene Serviciul Vamal</p>		